

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om placeringsfonder och av vissa lagar som har
samband med den**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås sådana ändringar i lagen om placeringsfonder av år 1987 som baserar sig på placeringsfondsdirektivet (85/611/EEG), som ingår i regelverket för avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Mindre ändringar föreslås i värdepappersmarknadslagen, lagen om marknadsdomstolen och lagen om värdepappersförmedlingsrörelse.

Avsikten är att på lagnivå stadga om de viktigaste uppgifterna, rättigheterna och skyldigheterna för fondbolag som förvaltar placeringsfonder och för förvaringsinstitut som förvarar placeringsfonders tillgångar. Det är ändamålsenligt att precisera fondbolagets upplysningsplikt med ett beslut av finansministeriet som avses innehålla sådana detaljbestämmelser som bilagan till direktivet förutsätter. Dessutom föreslås att bankinspektionen skall ha rätt att bevilja undantag från de skyldigheter som uppställs i lagen och att i vissa fall meddela föreskrifter som kompletterar lagen.

De mest betydande ändringarna i propositionen gäller lindring av de restriktioner som gäller placeringsfonders placeringsverksamhet. Enligt propositionen skall placeringsfonder fritt kunna placera medel i sådana inhemska och utländska värdepapper som är föremål för offentlig handel i Finland eller ett jämställbart omsättningssystem utomlands. Dessutom skall placeringsfonder kunna investera i standardiserade options och terminsavtal samt med bank-

inspektionens tillstånd även i andra options- och terminsavtal. En placeringsfond skall, då den placerar sina medel, sprida den risk som placeringsverksamheten medför. I propositionen preciseras i detta avseende hur stor andel placeringsobjektet maximalt får utgöra av placeringsfondens medel och storleken på den andel som placeringsfonden får äga av placeringsobjektets värdepapper.

Lagförslaget preciserar reglerna om fondbolagets koncession och om återkallelse av koncession. Det föreslås strängare gränser i fråga om rätten att bedriva handel med placeringsfondens fondandelar för dem som har förtroendeuppdrag eller är funktionärer inom fondbolaget eller förvaringsinstitutet. Utländska placeringsfonder och andra fondföretag föreslås ha rätt att marknadsföra sina andelar i Finland.

Det föreslås att förvaringsinstitutets uppgifter skall ökas. Enligt förslaget skall institutet både förvara placeringsfonders tillgångar och bevaka fondandelsägarnas intressen genom att utöva tillsyn över de åtgärder som fondbolaget vidtar för placeringsfondens räkning.

Det föreslås att fondbolagets upplysningsplikt skall utvidgas. Bolaget skall för varje placeringsfond det förvaltar offentliggöra ett fondprospekt, en halvårsrapport och en årsberättelse.

De föreslagna ändringarna avses träda i kraft samtidigt som EES-avtalet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	DETALJMOTIVERING	12
ALLMÄN MOTIVERING	3	1. Motivering till lagförslagen	12
1. Nuläget	3	1.1. Lag om ändring av lagen om placeringsfonder	12
1.1. Placeringsfondernas verksamhet i Finland	3	1.2. Lag om ändring av lagen om marknadsdomstolen	26
1.2. Lagen om placeringsfonder	3	1.3. Lag om ändring av lagen om värdepappersförmedlingsrörelse	27
1.3. Europeiska gemenskapernas placeringsfondsdirektiv	3	1.4. Lag om ändring av värdepappersmarknadslagen	27
2. Målen med propositionen och de viktigaste förslagen	7	2. Ikraftträdande	27
3. Ärendets beredning och remissinstanser	10	LAGTEXTER	28
4. Propositionens verkningar	11	1. Lag om ändring av lagen om placeringsfonder .	28
4.1. Verkningar på den offentliga ekonomin .	11	2. Lag om ändring av lagen om marknadsdomstolen	35
4.2. Verkningar för privata hushåll och näringsverksamhet	12	3. Lag om ändring av lagen om värdepappersförmedlingsrörelse	35
4.3. Totala ekonomiska verkningar	12	4. Lag om ändring av värdepappersmarknadslagen .	36
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	12	BILAGA	37
		Parallelltexter	37

ALLMÅN MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Placeringsfondernas verksamhet i Finland

Placeringsfonderna har haft ringa betydelse på den finländska värdepappersmarknaden. I början berodde detta delvis på att fondernas verksamhet inleddes i ogynnsamma förhållanden. Prisrasen i fråga om börsaktierna i oktober 1987 minskade placerarnas intresse för aktiesparande. Dessutom har de snäva placeringsgränserna i lagen om placeringsfonder försvagat placeringsfondernas faktiska möjligheter att placera på annat håll än på aktiemarknaden. Den nedgång i priserna på börsaktier som pågått så gott som oavbrutet sedan år 1989 och som hör ihop med lågkonjunkturen inom samhällsekonomin har bidragit till att försvaga den placerande allmänhetens intresse för placeringsfonder.

Vid utgången av år 1991 bedrev tio inhemska fondbolag verksamhet. De förvaltade sammanlagt 15 placeringsfonder och fondernas sammanräknade kapital uppgick till ca 400 milj. mk.

1.2. Lagen om placeringsfonder

Lagen om placeringsfonder (480/87) gavs den 8 maj 1987 och trädde i kraft den 1 september 1987. Enligt den är en placeringsfond en fond som består huvudsakligen av aktier och värdepapper och som ägs av de personer eller samfund som placerat medel i den. Fondbolag förvaltar placeringsfonder och handlar i stället för dem, eftersom fonderna inte är juridiska personer. Fondernas tillgångar förvaras av förvaringsbanker. En depositionsbank, ett utländskt kreditinstituts filialkontor i Finland eller ett värdepappersförmedlingsföretag kan vara förvaringsbank.

Enligt lagen om placeringsfonder är placeringen av medel möjlig utan begränsning endast i värdepapper som noteras på börslistan för Helsingfors Fondbörs. I andra inhemska värdepapper som är föremål för handel på en offentlig marknad som har regelbunden verk-

samhet får placeringsfonden placera en femtedel av fondens värde. Samma begränsning gäller utländska värdepapper. I fordringar hos inhemska banker får en placeringsfond placera 15 % av fondens värde.

Fondbolaget skall beräkna fondandelarnas värde för varje vardag och på andelsägarens begäran lösa in en andel till sitt värde på inlösningsdagen. En andelsägare får avkastning på sin placering i form av vinstandel och ändringar i fondandelens värde. Som vinst skall utdelas över hälften av det sammanlagda beloppet av den vinst som den fastställda balansräkningen uppvisar och det övriga fria egna kapitalet, minskat med den förlust som balansräkningen utvisar.

Fondandelsägarna kan påverka förvaltningen av fondbolaget genom att utse en tredjedel av medlemmarna i bolagsstyrelsen och en revisor. Endast de medlemmar som andelsägarna har utsett får delta i ett beslut om användningen av den rösträtt som placeringsfondens aktier medför. Högst en tredjedel av fondbolagets styrelsemedlemmar kan vara medborgare i något annat land än Finland eller något annat nordiskt land.

Vid ingången av år 1992 trädde en lag (1687/91) i kraft som upphävde lagens ursprungliga förbud för utlänningar att äga fondandelar.

Fondbolaget informerar enligt lagen placerarna om sin verksamhet i en kvartalsredogörelse, som skall utvisa verksamheten och den ekonomiska ställningen för placeringsfonder bolaget förvaltar. Redogörelsen skall finnas tillgänglig för allmänheten avgiftsfritt.

Tillsynen över fondbolagen utövas av bankinspektionen, som för ett register över placeringsfonder och fastställer deras stadgar.

1.3. Europeiska gemenskapernas placeringsfondsdirektiv

EG-rådet antog den 20 december 1985 ett placeringsfondsdirektiv, dvs. *direktivet om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i över-*

låtbara värdepapper (fondföretag) (85/611). Bestämmelserna i direktivets artikel 22 om placeringsinriktningen ändrades genom ett direktiv om ändring av placeringsfondsdirektivet (88/220). Båda direktiven trädde i kraft den 1 oktober 1989.

Målen med och tillämpningsområdet för direktivet

Med placeringsfondsdirektivet eftersträvas enhetliga konkurrensförutsättningar för fondföretagen i EES-staterna och ett effektivare och enhetligare skydd för andelsägarna. Direktivet reglerar fondföretagens koncessioner (auktoriseringer), organisation, verksamhet och upplysningsplikt samt tillsyn. De minimiregler som ges i fråga om dessa faktorer är en tillräcklig garanti för att fondföretagen skall kunna marknadsföra sina andelar i andra EES-stater utan att det i dessa stater kan uppställas krav i fråga om de frågor som regleras i direktivet. Direktivet tillämpas även på de fondföretag som inte marknadsför sina andelar i andra stater än den stat där företaget har sitt säte.

Enligt placeringsfondsdirektivet skall varje EES-stat tillämpa direktivet på fondföretag hemmahörande inom sitt territorium (art. 1.1). Ett företag anses vara hemmahörande i den stat i vilken placeringsfondens fondbolag (förvaltningsbolaget) har sitt säte och i vilken även dess huvudkontor skall vara beläget (art. 3). Var och en EES-stat kan på fondföretag inom sitt territorium tillämpa strängare krav eller tilläggskrav, om dessa tillämpas generellt (art. 1.7). En EES-stat kan således inte kräva att andra fondföretag än de som har sitt säte i staten i fråga att iaktta nationella stadganden som är strängare än direktivets bestämmelser.

Avsikten med ett fondföretag är kollektiva (gemensamma) investeringar med kapital från allmänheten. Företaget tillämpar principen om riskspridning, och dess andelar skall på begäran av innehavarna inlösas direkt eller indirekt med företagets medel (art. 1.2). Direktivet tillämpas inte på fondföretag av sluten typ (investeringsbolag) och inte heller på de fondföretag som anskaffar kapital utan att marknadsföra sina andelar till allmänheten (art. 2). Direktivet är associationsrättsligt så till vida att det gäller företag, till skillnad från andra direktiv som reglerar värdepappersmarknaden, vilka tillämpas på värdepapper.

Auktorisation (beviljande av koncession)

Ett fondföretag får inte inleda sin verksamhet innan den auktoriserats av behöriga myndighet i den stat där företaget har sitt säte. Enligt denna princip om en auktorisation gäller auktorisationen i alla EES-stater (art. 4.1). Placeringsfonder kan inte auktoriseras om inte myndigheterna godkänner fondbolaget (förvaltningsbolaget), placeringsfondens stadgar (fondbestämmelserna) och valet av förvaringsinstitut (art. 4.2) eller om fondbolagets eller förvaringsinstituten verkställande ledning inte har erforderlig vandel eller saknar tillräcklig erfarenhet för sina uppgifter (art. 4.3). Fondbolaget eller förvaringsinstitutet får inte heller bytas ut mot ett annat utan de behöriga myndigheternas godkännande. Detsamma gäller ändring av placeringsfondens stadgar (art. 4.4).

Placeringsfondernas organisation

Ett fondbolag skall ha tillräckliga finansiella resurser för att kunna bedriva sin verksamhet på ett effektivt sätt och uppfylla sina förpliktelser (art. 5). Fondbolaget får endast bedriva förvaltning av placeringsfonder (art. 6). Tillgångarna i en placeringsfond skall förvaras hos ett förvaringsinstitut (art. 7.1).

Förvaringsinstitutet skall a) se till att lagen och fondens stadgar iakttas vid sådan försäljning, emission och inlösen som utförs åt placeringsfonden eller som fondbolaget utför, b) se till att andelarnas värde beräknas i överensstämmelse med lag och fondens stadgar, c) se till att ersättningar för transaktioner som berör placeringsfondens medel betalas inom sedvanlig tid, d) se till att placeringsfondens intäkter används enligt lag och fondens stadgar och e) verkställa fondbolagets instruktioner, om de inte strider mot lag eller fondens stadgar (art. 7.3).

Samma bolag får inte vara både fondbolag och förvaringsinstitut (art. 10.1). Bolaget och institutet skall utföra sina respektive uppgifter självständigt och uteslutande i andelsägarnas intresse (art. 10.2). Villkoren för utbyte av fondbolaget och förvaringsinstitutet skall, liksom reglerna till skydd för andelsägare vid sådana utbyten, föreskrivas i lag eller anges i fondens stadgar (art. 11).

Placeringsfonders placeringsverksamhet

Enligt huvudregeln får placeringsfonders tillgångar placeras i värdepapper som noterats på en fondbörs i en EES-stat eller i värdepapper som är föremål för handel på någon annan reglerad marknad i en EES-stat och vilken marknadsplats fungerar fortlöpande och är erkänd och öppen för allmänheten. Tillgångar får också placeras i värdepapper som på motsvarande sätt är föremål för offentlig handel i någon annan stat än en EES-stat samt i sådana värdepapper vilkas emissionsvillkor omfattar en förbindelse att ansökan inom kort skall göras om officiell notering och om garantier föreligger för att en dylik notering sker inom ett år från emissionstillfället (art. 19.1).

En placeringsfond får placera högst tio procent av sina tillgångar i andra värdepapper än de som avses ovan (art. 19.2 a). En EES-stat kan dessutom stadga att placeringsfonder får placera högst tio procent av sina tillgångar i fordringsbevis (skuldförbindelser) som motsvarar värdepapper, om de är likvida och deras värde när som helst kan bestämmas (art. 19.2 b). Placeringar i dylika värdepapper och skuldförbindelser får dock inte tillsammans överskrida tio procent av placeringsfondens tillgångar (art. 19.3). En fond får inte förvärva ädla metaller eller intyg inlösbara i sådana metaller (art. 19.2 d). Placeringsfonder får likväl inneha kompletterande likvida tillgångar (art. 19.4).

En placeringsfond får placera högst fem procent av sina tillgångar i värdepapperen för en och samma utgivare (art. 22.1), om inte EES-staten höjer gränsen till tio procent. I dylika värdepapper får dock placeras högst 40 % av fondens tillgångar (art. 22.2). En EES-stat får höja gränsen på fem eller tio procent till 35 %, om värdepapperens utgivare eller garant är en EES-stat, dess lokala myndigheter, en icke-medlemsstat eller ett offentligt internationellt organ i vilket en eller flera EES-stater är medlemmar (art. 22.3). Gränserna får inte kombineras och placeringarna i värdepapperen för en och samma emittent får under inga omständigheter överstiga 35 % av fondens tillgångar (art. 22.5). En EES-stat kan likväl tillåta att en placeringsfond placerar alla sina tillgångar i värdepapper vars emittent eller garant är en EES-stat, dess lokala myndigheter, en icke-medlemsstat eller ett offentligt internationellt organ i vilket en eller flera EES-stater är medlemmar (art. 23.1).

Placeringsfonden får inte förvärva andelar i andra fondföretag än de som avses i direktivet eller placera över 5 % av sina tillgångar i dylika andelar (art. 24.1 och 24.2). Om placeringsfonderna förvaltas av ett och samma fondbolag, eller av ett annat fondbolag till vilket fondbolaget är anknutet via gemensam företagsledning eller ägarkontroll eller genom ett betydande direkt eller indirekt ägande, får fonderna inte placera i varandras andelar, om de inte specialiserat sig på placeringar inom ett visst geografiskt område eller en viss ekonomisk sektor. Samma begränsningar gäller dylika placeringsfonders inbördes placeringar. Fondbolaget får inte uppbära avgifter eller kostnader för dylika placeringar (art. 24.3 och 24.4).

Ett fondbolag vars verksamhet anknyter till placeringsfonder får inte förvärva aktier med sådan rösträtt som skulle göra det möjligt för bolaget att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen hos en emittent (art. 25.1). Placeringsfonden får inte förvärva mer än 10 % av aktierna utan rösträtt för en och samma emittent. Den får inte heller förvärva över 10 % av masskuldebrevens ("skuldebrevens") för en och samma emittent samt inte heller över 10 % av andelarna i ett och samma fondföretag, utom om bruttomängden av skuldebrevens eller nettomängden av de värdepapper som är under utgivning inte kan uppskattas vid förvärvstillfället (art. 25.2).

Placeringsfonden behöver inte iaktta placeringsbegränsningarna, om den överskrider gränserna genom att använda teckningsrätter för värdepapper som ingår i dess fondtillgångar (art 26.1). Om placeringsbegränsningarna har överskridits, skall fonden vid sina försäljningsstransaktioner prioritera rättelse av detta förhållande under vederbörligt beaktande av andelsägarnas intressen (art. 26.2).

Information till andelsägarna

Ett fondbolag skall för varje placeringsfond det förvaltar offentliggöra ett prospekt, en årsberättelse för varje räkenskapsperiod och en halvårsrapport för räkenskapsperiodens sex första månader (art 27.1). Årsberättelsen skall offentliggöras inom fyra månader och halvårsrapporten inom två månader från utgången av tidsperioden i fråga (art. 27.2).

Placerarna skall utgående från prospektet kunna göra en välgrundad bedömning av en

investering. Prospektets minimiinhåll har fastställts i bilagan till direktivet, men en del av uppgifterna kan presenteras i placeringsfondens stadgar (art. 28.1). Årsberättelsen skall innehålla en balansräkning eller en redovisning av tillgångar och skulder, en specificerad resultaträkning över räkenskapsperioden, en verksamhetsberättelse för räkenskapsperioden och de uppgifter som nämns i bilagan till direktivet samt alla andra uppgifter som är nödvändiga för att placerarna skall kunna göra en välgrundad bedömning av utvecklingen av placeringsfondens verksamhet och av dess resultat (art. 28.2). Halvårsrapporten skall innehålla de uppgifter som nämns i bilagan till direktivet (art. 28.3). Placeringsfondens stadgar skall fogas till prospektet, utom om andelsägarna informerats om att handlingarna tillställs dem på begäran eller om var handlingarna finns tillgängliga (art. 29.1 och 29.2).

Uppgifterna i prospektet skall hållas aktuella (art. 30). En revisor skall granska de bokslutsuppgifter som ingår i prospektet. Revisionsberättelsen jämte eventuella anmärkningar skall i sin helhet återges i årsberättelsen (art. 31). Fondföretaget skall tillställa de behöriga myndigheterna sitt prospekt, ändringar i detta samt sin årsberättelse och halvårsrapport (art. 32). Prospektet, den senaste årsberättelsen och den därpå följande halvårsrapporten skall innan avtalet ingås kostnadsfritt ges till den som avser teckna sig för förvärv av fondandelar (art. 33.1). Årsberättelsen och halvårsrapporten skall hållas tillgängliga för allmänheten på de platser som anges i prospektet och tillställas andelsägarna på begäran (art. 33.2 och 33.3).

Placeringsfonden skall offentliggöra andelarnas emissions-, försäljnings- eller inlösningspris varje gång det emitterar, säljer eller löser in andelar, dock minst två gånger per månad. Med myndigheternas tillstånd kan uppgifterna offentliggöras endast en gång i månaden, om inte ett dylikt undantag åsidosätter andelsägarnas intressen (art. 34). Vid all marknadsföring av andelar skall anges att ett prospekt finns samt uppges var allmänheten kan få tillgång till prospektet (art. 35).

Fondföretagens allmänna förpliktelser

Fondbolag eller förvaringsinstitut får inte uppta kredit för placeringsfondens räkning (art. 36.1). En EES-stat kan likväl ge ett

fondbolag tillstånd att uppta kredit upp till högst 10 % av fondens värde, om krediten upptas tillfälligt. Reglerna för värderingen av medel samt för andelarnas försäljnings- eller emissionspris och inlösningspris skall föreskrivas genom lag eller i placeringsfondens stadgar (art. 38). Detsamma gäller utdelningen eller återinvesteringen av placeringsfondens intäkter (art. 39).

Fondbolag eller förvaringsinstitut får inte bevilja kredit eller ingå borgen för annans räkning (art. 41.1). Förbudet förhindrar inte förvärv av värdepapper som inte är till fullo betalda (art. 41.2). Fondbolag eller förvaringsinstitut får inte heller sälja värdepapper utan täckning, dvs. bedriva s.k. blankning (art. 42). I lag eller fondens stadgar skall anges vilken ersättning och vilka kostnader ett fondbolag har rätt att debitera en placeringsfond samt den metod som skall tillämpas för beräkning av sådana vederlag (art. 43).

Utländska fondföretags verksamhet

Fondföretag får marknadsföra sina andelar i andra EES-stater än den stat där företaget har sitt säte. Till de delar det är fråga om andra faktorer än de som avses i direktivet skall fondföretaget följa stadgandena i den EES-stat där det marknadsför sina andelar (art. 44.1), och EES-staterna får inte diskriminera någon i detta avseende (art. 44.2 och 44.3). Ett fondföretag skall också vidta erforderliga åtgärder för att kunna göra utbetalningar till andelsägarna samt verkställa återköp och inlösen av andelar (art. 45).

Om ett fondföretag avser marknadsföra sina andelar i någon annan EES-stat, skall det underrätta myndigheterna i den stat där det har sitt säte och i den andra staten om detta. I den stat där företaget marknadsför sina andelar skall det tillställa myndigheterna 1) ett intyg av myndigheterna i den stat där företaget har sitt säte över att det uppfyller villkoren enligt direktivet, 2) fondens stadgar eller bolagsordningen, 3) sitt prospekt, 4) den senaste årsberättelsen och den därpå följande halvårsrapporten och 5) detaljerade uppgifter om de åtgärder som vidtagits för marknadsföringen av andelarna. Marknadsföringsmaterialet skall offentliggöras på ett av de officiella språken i berörda EES-stat (art. 47).

Tillsynsmyndigheter och förvägrande av koncession

En EES-stat skall utse de offentliga myndigheter eller institutioner utsedda av dessa som svarar för tillsynen av att direktivet efterlevs (art. 49.1 och 49.2). De berörda myndigheterna skall ges de befogenheter som de behöver för att utföra sina uppgifter (art. 49.4). Myndigheterna skall uppge skälen för såväl beslut att vägra auktorisation som de övriga beslut med negativ innebörd som fattas i samband med införande av föreskrifter för tillämpning av direktivet, samt underrätta sökandena om skälen (art. 51.1). Det skall vara möjligt att hos domstol överklaga beslut som enligt direktivet fattats om fondföretag. Detsamma gäller situationer i vilka beslut om auktorisation inte fattats inom sex månader efter att en ansökan som utformats på behörigt sätt lämnats in (art. 51.2).

2. Målen med propositionen och de viktigaste förslagen

Behovet att ändra tillämpningsområdet för lagen om placeringsfonder

Enligt 1 kap. lagen om placeringsfonder skall lagen tillämpas på placeringsfonder som förvaltas av ett fondbolag som är beläget i Finland och erhållit koncession i Finland. Definitionerna av placeringsfonder och fondverksamhet motsvarar direktivets definitioner (art. 1.2) och i dem föreslås inga ändringar. Placeringsfonderna är i Finland fonder av typen "*common funds*" eller "*mutual funds*" som inte är självständiga juridiska personer, utan vilka förvaltas av fondbolag och ägs av andelsägarna gemensamt. Även om fondföretag av typen "*unit trust*" och "*investment company with variable capital*", på vilka direktivet tillämpas, inte reglerats i Finland, leder direktivet inte till något behov att utvidga tillämpningsområdet för lagen om placeringsfonder att även gälla dylika företag. Trots det föreslås att utländska fondföretag av nämnda typ skall få rätt att marknadsföra sina andelar i Finland. Ett fondföretag från en EES-stat har en dylik rättighet med stöd av koncessionen från den stat där företaget har sitt säte oberoende av vilken samfundsform den företräder i staten.

Enligt placeringsfondsdirektivet är den enda avsikten med fondverksamhet investeringar i värdepapper (art. 1.2) med kapital från allmänheten. Placeringsklubbar är inte placeringsfonder, eftersom de inte förvärvar tillgångar av allmänheten utan av sina medlemmar och inte emitterar andelar som skulle berättiga innehavaren till ett fondandelslikt värdepapper. Med allmänheten avses inte en klart avgränsad placerargrupp. Om ett fondföretag förvärvar sina tillgångar på något annat sätt än genom att vända sig till allmänheten, tillämpas inte lagen om placeringsfonder på detta företag. Det krävs däremot inte att reklam används för förvärvet av tillgångar för att direktivet skall tillämpas; det räcker med någon annan form av säljfrämjande åtgärder.

En placeringsfond får inneha kompletterande likvida tillgångar (art. 19.4). Kravet skapar inget behov att ändra definitionen av begreppet placeringsfond, enligt vilken fonden huvudsakligen består av aktier och andra värdepapper. Kravet på riskspridning bör tas med i lagen (art. 1.2). Därmed hör t.ex. utvecklingsbolag och bolag av typen "*venture capital*", vilka inte sprider risken, inte till tillämpningsområdet för lagen om placeringsfonder.

Behovet att ändra koncessionsförfarandet i fråga om fondbolag och förfarandet vid bildande av fondbolag

Enligt förslaget skall stadganden om sådana fondföretag som avses i direktivet införas i lagen om placeringsfonder, med andra ord stadganden om verksamheten för placeringsfonder och de fondbolag som förvaltar dessa. Det föreslås att direktivets princip om endast en koncession, enligt vilken den koncession som fondföretaget erhållit av myndigheterna i den stat där företaget har sitt säte gäller i samtliga EES-stater (art. 4.1), genomförs så att ett företag, som bildats med stöd av lagstiftningen i någon annan EES-stat och som erhållit koncession för bedrivande av fondföretagsverksamhet, får erbjuda sina andelar till allmänheten i Finland enligt lagen om placeringsfonder. Det kan inte krävas att dylika fondföretag skall ansöka om koncession i Finland.

Enligt direktivet beviljas koncessionen till placeringsfonden och inte till fondbolaget (art. 4.2). Även om fondbolaget inte är ett sådant fondföretag som avses i direktivet, skall kon-

cessionen i Finland beviljas bolaget och inte placeringsfonden, eftersom en placeringsfond inte är en juridisk person (3 §). Förslaget avviker från direktivet, och det gäller endast finländska fondbolag, eftersom det av utländska fondföretag krävs koncession från den stat där företaget har sitt säte. Detsamma gäller kravet på att bildandet av ett fondbolag inte får strida mot ett allmänt intresse och att fondbolagets bolagsordning skall fastställas, om det inte finns något giltigt skäl mot fastställandet (10 §). Koncession för bedrivande av fondverksamhet beviljas således alltjämt till fondbolaget och endast fondbolag får bilda placeringsfonder. Dessutom föreslås att ett fondbolag inte får inleda marknadsföringen av andelarna i en placeringsfond som bolaget förvaltar innan fondens stadgar har fastställts (art. 4.1). Dessutom föreslås en precisering av lagens villkor för beviljande av koncession. Preciseringen föreslås för att villkoren skall motsvara direktivets bestämmelser om att den verkställande ledningen skall ha erforderlig vandel (art. 4.3). Likaledes föreslås att bankinspektionens tillsynsplikt (6 §) preciseras så att den motsvarar de ändringar som föreslagits i värdepappersmarknadslagen.

Det föreslogs i anknytning till reformen om upphävande av begränsningar i fråga om utländskt ägande att den gällande 8 § lagen om placeringsfonder skall upphävas. I stället för nämnda paragraf föreslås i lagen ett stadgande om villkoren för återkallelse av koncession för ett fondbolag. Det minimiaktiekapital som den gällande lagen kräver av ett fondbolag (9 §) strider inte mot direktivet, utan stadgandet är strängare än direktivets motsvarande bestämmelse (art. 1.7) och kan tillämpas endast på finländska fondbolag. Direktivet uppställer inga preciserade krav på kapital för fondbolag.

Behovet att ändra regleringen i fråga om förvaringsinstitut och fondbolag

Det föreslås att fondbolagets rätt att bedriva annan verksamhet än fondverksamhet skall förbjudas (art. 6), men att finansministeriet likväl skall ha rätt att av särskilda skäl bevilja undantag från detta förbud (art. 56.2). Stadgandena om fondbolagets rätt att representera andelsägarna och handla på deras vägnar överensstämmer med direktivet (12 §). Det föreslås att utövningen av den rösträtt aktierna i en

placeringsfond medför (14 §) och begränsningarna av handeln med värdepapper för dem som har förtroendeuppdrag inom eller som är funktionärer inom fondbolaget (15 §) skall ändras på grund av nationella behov. Kravet på en viss nationalitet för styrelsemedlemmarna i ett fondbolag skall enligt förslaget ändras (13 §), eftersom stadgandet diskriminerar nationaliteter i strid med EES-avtalet.

Det föreslås att lagen skall innehålla ett krav enligt vilket samma bolag inte får vara både fondbolag och förvaringsinstitut (art. 10.1). Enligt förslaget skall stadgandena om institutets uppgifter vara betydligt mer detaljerade än för närvarande (art. 7.3 och 10.2) i och med införandet av stadganden om den stat där institutet skall ha sitt säte (art. 8.1) samt om villkoren för utbyte av förvaringsinstitut och skyddet för andelsägarna i dylika situationer (art. 11). Utbyte av förvaringsinstitut avses kräva tillstånd av bankinspektionen (art. 4.4). Institutets skyldighet att begära bankinspektionens utlåtande när det underlåter att iaktta fondbolagets föreskrifter föreslås kvarstå i lagen, eftersom det kan visa sig att stadgandet är nödvändigt på grund av förslagen om preciserade regler om institutets uppgifter (42 §). Vidare föreslås ett stadgande om förvaringsinstitutets ansvar både gentemot fondbolaget och andelsägarna för sådan förlust som försummelse av institutets uppgifter eller bristfällig skötsel av dessa uppgifter medför bolaget och innehavarna (art. 9) samt om att avtal som begränsar detta ansvar är ogiltiga (art 7.2).

Direktivet reglerar inte placeringsfondernas organisation över huvud taget. Flera av lagens stadganden kan därmed bibehållas, t.ex. den gällande lagens stadgande om fondbolags rätt att bilda ett eller flera placeringsfonder. Förbudet mot att bilda en gemensam placeringsfond för flera fondbolag strider inte heller mot direktivet, men bolagen får inte debitera några avgifter för dylika affärstransaktioner mellan placeringsfonder (art. 24.3). Kravet på att placeringsfonder skall ha stadgar sammanfaller med direktivet (art. 4.2). Enligt direktivet får stadgarna inte ändras utan myndigheternas tillstånd (art. 4.4). Motsvarande regler ingår i den gällande lagen om placeringsfonder (18 §).

Förteckningen i 17 § lagen om placeringsfonder över vad som skall anges i placeringsfonders stadgar är i många avseenden mer omfattande än direktivets minimikrav, vilket dock inte strider mot direktivet (art 1.7). Det föreslås

likväl att kravet på ett särskilt omnämnande av grunderna för placeringar i utländska värdepapper skall avlägsnas. I övrigt motsvarar lagens regler om uppbärande av avgifter (art. 43), placeringsfondens vinstutdelning (art. 39) och värderingen av tillgångarna (art. 38) direktivet. Det föreslås att skyldigheten till vinstutdelning skall mildras. Dessutom föreskriver direktivet att tillsynen av beräkningen av andelarnas värde skall skötas av förvaringsinstitutet (art 7.3 b).

Den tidsfrist på tre månader som lagen uppställer för ikraftträdandet av ändringar i placeringsfonders stadgar (18 § 3 mom.) finns inte i direktivet, som inte heller innehåller bestämmelser om ett placeringsfondsregister (19 och 20 §§). Detsamma gäller kungörande av placeringsfonders stadgar i Officiella tidningen. Däremot motsvarar förbudet att tillföra placeringsfonden medel innan fonden har antecknats i registret (20 § 3 mom.) bestämmelserna i direktivet (art. 4.1). Direktivet innehåller inga bestämmelser enligt vilka fondandelsägarna inte personligen svarar för förbindelser som avser placeringsfonden (21 § 3 mom.). Direktivet innehåller inte heller särskilda bestämmelser om att fondandelarna skall vara lika stora och medföra lika rätt samt om jämbördig behandling av andelsägarna (22 § 2 mom.), om man inte beaktar kravet på att fondbolaget skall sköta sina uppgifter självständigt och enbart i andelsägarnas intresse (art. 10.2).

Direktivet innehåller inte bestämmelser om fondandelsägarstämman, sammankallande av stämman och de ärenden som skall avgöras vid dessa samt om hur antalet röster bestäms, och därmed strider lagens stadganden inte mot direktivet (24—26 §§). Detsamma gäller registreringen av fondandelar, fondandelsbevis som utfärdas för andelar och de uppgifter som antecknas i beviset (28—32 §§). Enligt direktivet kan ett fondföretag tillfälligt skjuta upp återköp eller inlösen av andelar enligt vad som därom särskilt stadgas (art. 37.2 a). Direktivet tillåter således ett längre avbrott än den gällande lagen, enligt vars 33 § 2 mom. bankinspektionen av särskilda skäl kan bevilja tillstånd till att den för inlösen utsatta tiden på en vecka överskrids. Denna möjlighet till undantag motsvarar i praktiken sådana situationer enligt direktivet i vilka omständigheterna kräver ett undantag och i vilka undantaget med beaktande av andelsägarnas intresse är motiverat. Däremot föreslås det inte att bankinspek-

tionen skall få fullmakt att föreskriva att inlösen av andelar skall senareläggas, även om detta vore möjligt enligt direktivet (art. 37.2 b).

Behovet att ändra regleringen av fondbolagens placeringsverksamhet

Enligt placeringsfonslagen skall ett fondbolag bedriva fondverksamhet på ett omsorgsfullt och sakkunnigt sätt till fondandelsägarnas gemensamma bästa (34 §). Stadgandet motsvarar direktivet, enligt vilket ett fondbolag skall sköta sina uppgifter självständigt och uteslutande i andelsägarnas intresse (art. 10.2). Denna förpliktelse har i direktivet utvidgats att även omfatta förvaringsinstitut. Det föreslås att direktivets förpliktelse om riskspridning (art. 1.2) skall fogas till lagen. Enligt lagen får ett fondbolag inte bedriva annan affärsverksamhet än fondverksamhet (35 §). Direktivet begränsar inte förbudet att enbart gälla affärsverksamhet, utan enligt det får ett fondbolag inte bedriva annan verksamhet än förvaltning av placeringsfonder (art. 6). Enligt direktivet får undantag från förbudet beviljas för en viss tid (art. 56.2).

Det föreslås att stadgandena om placeringsbegränsningar för placeringsfonder (36 och 37 §§) ändras i sin helhet så att de motsvarar direktivet. Det är å ena sidan inte nödvändigt att särskilt nämna börsvärdepapper, eftersom alla värdepapper som är föremål för offentlig handel enligt direktivet är placeringsobjekt av lika status (art. 19.1 a och b). Den proportionella begränsningen av placeringar i utländska värdepapper strider mot direktivet (art. 19.1 c). Det är likväl inte tillåtet att placera i värdepapper som är föremål för handel i någon annan stat än en EES-stat, om inte myndigheterna godkännt de värdepapper som är föremål för handel på marknadsplatsen i fråga som placeringsobjekt (art. 19.1 c). Placeringsfonder får enligt direktivet placera tio procent av sina tillgångar i utländska värdepapper, även om de inte är föremål för offentlig handel (art. 19.2 a). Dessutom är det möjligt att placera i värdepapper om vilka ansökan om officiell notering skall göras (art. 19.1 d). Placeringsfonden får inneha de kontanta medel som verksamheten förutsätter (art. 19.4). Placeringsbegränsningarna är absoluta till sin natur och undantag kan inte beviljas från dem. Därför bör lagen innehålla en föreskrift om placeringsfondens skyl-

dighet att, om gränsvärdena överskridits, rätta till förhållandet på ett sätt som beaktar andelsägarnas intressen (art. 26.2).

Det föreslås att möjligheten att placera placeringsfondens tillgångar i ett och samma placeringsobjekt skall begränsas. Även om direktivet inte direkt definierar hur stort det väsentliga inflytandet som är förbjudet för placeringsfonder egentligen är, är det fråga om ett röstantal av storleksordningen fem procentenheter. En dylik begränsning är strängare än i den gällande lagen, och skall enligt förslaget införas i lagen. Förslaget att den maximala andelen aktiekapital skall vara tio procent baserar sig också på direktivet (art. 25.2). De motsvarande begränsningarna avses inte vara lika stränga då placeringsfondens medel placeras i masskuldebrev ("skuldebrev") för en och samma emittent, t.ex. ett offentligt samfund (art. 25.3). I detta avseende är den gällande lagen (37 § 2 mom.) betydligt strängare än bestämmelserna i direktivet (art. 22 och 23), vilka mildrats ytterligare genom ändringen av direktivet år 1988. Det föreslås att denna mildring införlivas i lagen i överensstämmelse med direktivet, i synnerhet för att främja verksamhetsförutsättningarna för räntefonder.

Stadgandet om att värdepapper skall förvärfvas till marknadspris överensstämmer med direktivet. Direktivet utgår från att de värdepapper som förvärfvas till placeringsfonden är föremål för offentlig handel, och det är endast i begränsad omfattning möjligt att till placeringsfonden förvärva sådana värdepapper om vilka endast ansökan om officiell notering gjorts (art 19.1 d).

Enligt förslaget skall till lagen i överensstämmelse med direktivet fogas stadganden om effektiv portföljförvaltning och effektiv riskhantering (art. 21). Förslaget gäller placeringar i options- och terminsavtal samt kontroll av ränte- och valutarisker. Av praktiska skäl föreslås att bankinspektionen skall avgöra vilket sätt som är bäst för att främja en effektiv portföljförvaltning.

Enligt lagen får ett fondbolag inte utan bankinspektionens tillstånd uppta kredit för fondverksamhet eller lämna egendom som tillhör placeringsfonden i pant eller på annat sätt använda sådan egendom som kreditsäkerhet (39 §). Direktivet innehåller dessutom en bestämmelse om förbud att uppta kredit för placeringsfondens räkning, dock med vissa undantag (art. 36.1). Skyldigheten har utvid-

gats att även omfatta förvaringsinstitut. Bankinspektionen kan enligt lagen om placeringsfonder bevilja undantag på lindrigare grunder än i direktivet och direktivet tillåter t.ex. inte annat än tillfälliga undantag (art. 36.2). En placeringsfond får inte heller sälja värdepapper utan täckning (art. 42), dvs. bedriva s.k. blankning.

Behovet att ändra regleringen av fondbolagets upplysningsplikt

Direktivet reglerar över huvud taget inte valet av fondbolagets revisorer och inte heller fondbolagets revision, och därför strider inte lagens stadganden i detta avseende mot direktivet (art. 1.7). Enligt direktivet skall de som är skyldiga att granska bokslutsuppgifterna i årsberättelsen vara revisorer som bemyndigats att granska redovisningar i överensstämmelse med VIII bolagsrättsliga direktivet (84/253) (art. 31). Bestämmelsen motsvarar den gällande lagen (44 §) och står inte i strid med den föreslagna lagen gällande revision (komm.bet. 1992:14). Om de revisorer som andelsägarna utser finns inga bestämmelser i direktivet. Detsamma gäller bankinspektionens rätt att utse revisorer i vissa situationer (45 §).

Enligt direktivet skall revisorernas anmärkningar fogas till årsberättelsen (art. 31), vilket motsvarar lagen i fråga om målsättning (47 § 3 mom.). Skyldigheten att sända bokslutshandlingarna och revisionsberättelserna till bankinspektionen (49 §) motsvarar direktivet (art. 32). Däremot är direktivets regler om årsberättelsen (art. 28.2) mer precisa än i den gällande lagen (50 §). Det föreslås också att lagen skall preciseras med författningar på lägre nivå. Förslaget innebär att regleringen i fråga om fondprospekt och halvårsrapporter skall preciseras (57 §). Direktivet förutsätter en halvårsrapport (art. 28.3), vars innehåll fastställs i bilagan till direktivet. För klarhets skull föreslås att stadganden om fondbolagets upplysningsplikt skall ingå i ett särskilt 9 kap.

Behovet att ändra regleringen av placeringsfonders förpliktelser

Fondbolagets rätt att överföra förvaltningen av en placeringsfond på ett annat fondbolag (51 §) motsvarar direktivet (art 4.4). Direktivet

förutsätter också att det skall finnas regler till skydd för andelsägarna i dylika fall (art. 11). Direktivet förbjuder förvaringsinstitut att fungera som fondbolag, vilket är möjligt i vissa situationer som regleras i lagen (52-55 §§). Detta strider inte mot direktivet, eftersom förvaringsinstitutet inte får ta emot placeringar i placeringsfonden eller lösa in fondandelar under den tid det förvaltar fonden. Direktivet innehåller inga bestämmelser om en fondandelsägars handlingsplikt (56 §) samt inte heller om tystnadsplikt för dem som har förtroendeuppdrag eller är funktionärer i fondbolaget. Stadgandena om skadeståndsskyldighet motsvarar direktivet (art. 7.2 och 9) endast i fråga om förvaringsinstitutets ansvar (59 § 2 mom.). I övrigt reglerar direktivet inte skadeståndsskyldigheten.

Behovet att ändra myndigheternas uppgifter

Bankinspektionen utövar enligt lagen om placeringsfonder tillsyn över fondbolag (6 §). Bestämmelserna om myndigheternas tystnadsplikt (art. 50) motsvarar den tystnadsplikt som stadgas för tjänstemän i lagen om bankinspektionen (1273/90). Direktivets bestämmelse om myndigheternas skyldighet att motivera sig (art. 51.1) motsvarar lagen om förvaltningsförfarande (598/82). Bestämmelsen om beslut som gäller avslående av ansökningar om koncession bör däremot tas med i lagen (art. 51.2), eftersom det i Finland i allmänhet inte går att besvara sig över att myndigheten inte fattar beslut. Bestämmelserna om myndigheternas internationella samarbete har sin motsvarighet i lagen om bankinspektionen (art. 52).

3. Ärendets beredning och remissinstanser

Finansministeriet tillsatte en arbetsgrupp den 4 december 1989, och den skulle utreda behovet att utveckla lagstiftningen om placeringsfondsverksamhet samt utgående från sin utredning väcka behövliga lagförslag. Arbetsgruppen överlämnade sin promemoria till finansministeriet den 31 juli 1990 (arbetsgruppspromemoria 1990: FM 21). Arbetsgruppen föreslog att den gällande lagen om placeringsfonder skulle upphävas och att en helt ny lag om placeringsfonder skulle stiftas.

Om arbetsgruppens promemoria avgavs 17 utlåtanden, främst av olika myndigheter och organisationer. Utlåtandena förhöll sig huvudsakligen positivt till arbetsgruppens förslag. I vissa utlåtanden kritiserades likväl arbetsgruppens förslag att upphäva regleringen gällande fondandelsägarstämmen. Förslaget har senare frångåtts, eftersom det inte föreligger något behov att i lagen om placeringsfonder frångå principen om det inbördes sambandet mellan ägande och bestämmanderätt, vilken etablerat sig inom finländsk rätt.

Detta lagförslag har beretts vid finansministeriet som tjänsteåliggande. Vid beredningen av lagförslaget har i synnerhet beaktats de centrala utgångspunkterna i värdepappersmarknadskommissionens betänkande "Integrationen i Europa och värdepappersmarknadslagarna" (Komm.bet. 1991:48), vilket gäller införandet av de EG-direktiv som reglerar värdepappersmarknaden. I propositionen föreslås därför inte stiftande av en ny lag om placeringsfonder, utan det föreslås att de krav som EG:s placeringsfondsdirektiv ställer skall införas i den gällande lagen om placeringsfonder.

Även begreppet finansmarknadsinstrument har för bevarande av enheten i lagstiftningen som gäller värdepappersmarknaden frångåtts i lagförslaget. Dessutom utvidgar förslaget regleringen i fråga om utländska fondföretag, i synnerhet dylika företag med säte i EES-stater. Även andra ändringar som placeringsfondsdirektivet förutsätter har gjorts.

4. Propositionens verkningar

4.1. Verkningar på den offentliga ekonomin

Propositionen bedöms inte ha nämnvärda kostnadsverkningar på statsekonomin och kommunalekonomin.

Tillsynen av att lagen om placeringsfonder iakttas medför merarbete för bankinspektionen, och kostnaderna för detta arbete kommer inte att belasta statsekonomin, utan de täcks med årsavgifter och avgifter på prestationsbas som uppbärs av de sammanslutningar som omfattas av bankinspektionens tillsyn.

Propositionen förbättrar de offentliga samfundens möjligheter till medelsanskaffning på de villkor som gäller för främmande kapital, som kan vara antingen inhemskt eller utländskt, och detta sker i och med att det

föreslås att de placeringsbegränsningar som lagen uppställer för placeringsfonder skall lindras i synnerhet för de värdepapper som emitteras av offentliga samfund.

4.2. Verknningar för privata hushåll och näringsverksamhet

Propositionen förbättrar placeringsfondernas verksamhetsförutsättningar på värdepappersmarknaden och ökar fondernas betydelse som placerare. Detta bedöms göra fondplaceringar mer intressanta som sparobjekt för de privata hushållen och därmed indirekt förbättra möjligheterna för emittenterna av värdepapper till medelanskaffning i form av eget och främmande kapital.

4.3. Totala ekonomiska verknningar

Propositionen ökar placeringsfondernas betydelse som placerare verksamma på värdepappersmarknaden, och därför bedöms fondplaceringar vara mer intressanta än tidigare som placeringsobjekt för hushållen. Detta kan komma att öka konkurrensen mellan hushållens sparobjekt och därmed i någon mån styra bort hushållens medel från bankdepositioner. Eftersom närmare grunder för placeringsfundsverksamhet enligt propositionen skall bestämmas i placeringsfondernas stadgar, kan fonderna ha olika placeringsobjekt. Detta bedöms främja konkurrensen mellan fonderna.

Fondbolagens upplysningsplikt ökas, vilket innebär ett bättre skydd för placerarna på värdepappersmarknaden och säkrare fondplaceringar. Dessa förändringar är ägnade att göra verksamheten på värdepappersmarknaden tillförlitligare.

Propositionen förbättrar de finländska placeringsfondernas verksamhetsförutsättningar på den internationella värdepappersmarknaden och ökar möjligheterna för utländska placeringsfonder och andra fondföretag att marknadsföra sina andelar även i Finland. Den finländska värdepappersmarknaden kommer även i detta hänseende att bli en del av den europeiska kapitalmarknaden, och verkningarna av detta har närmare bedömts i Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till godkännande av vissa bestämmelser i de avtal som gäller upprättandet av Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (RP 95/92).

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

En sådan proposition om ändring av värdepappersmarknadslagen som beaktar de gällande EG-direktiv som reglerar värdepappersmarknaden överlämnas till riksdagen under höstsessionen 1992.

Riksdagen har i september förelagts en proposition som gäller revision av beskattning av kapitalinkomster, och om den godkänns, torde även placeringsfonders fondandelar bli mer intressanta som placeringsobjekt.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lag om ändring av lagen om placeringsfonder

1 kap. Allmänna stadganden

1 §. Denna paragraf innehåller definitioner av de centrala begreppen i lagen. Det föreslås att begreppet förvaringsbank ändras så att man i stället för det använder uttrycket "förvaringsinstitut". Avsikten med förslaget är att lagens

om placeringsfonder definition av förvaringsinstitut skall motsvara placeringsfondsdirektivets (85/611) definition (*depository*).

Enligt placeringsfondsdirektivet skall ett förvaringsinstitut stå under offentlig tillsyn, och det skall ställa erforderliga ekonomiska garantier samt besitta tillfredsställande sakkunskap och kompetens för att kunna effektivt bedriva verksamhet som förvaringsinstitut och uppfylla därmed förenade åtaganden (art. 8.2). Enligt direktivet skall medlemsstaterna bestämma vilka kategorier av institut (*institutions*) som skall

kunna utses till förvaringsinstitut (art. 8.3). Enligt direktivet kan alltså även andra inrättningar än kreditinstitut vara förvaringsinstitut. Det föreslås att termen "förvaringsinstitut" skall användas i stället för den gällande lagens "förvaringsbank" så att det inte uppkommer en sådan föreställning att verksamheten endast får bedrivas av depositionsbanker. Termen "omaisuudenhoitaja" som används i den finska översättningen av placeringsfundsdirektivet kan å sin sida peka på att förvaringsinstitutets uppgifter omfattar att se till att egendomens värde bibehålls.

Enligt den gällande lagen om placeringsfonder kan depositionsbanker och värdepappersförmedlingsföretag vara förvaringsbanker. Det föreslås att paragrafen liksom för närvarande skall räkna upp de samfund som har rätt att vara förvaringsinstitut. Förslaget innebär att även i Finland belägna filialkontor för utländska kreditinstitut och sådana kreditinstitut som avses i lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) kan bedriva verksamhet som förvaringsinstitut, dvs. inte enbart depositionsbanker och värdepappersförmedlingsföretag. Det föreslås dock att begreppet kreditinstitut skall användas i lagen. Det har föreslagits att detta begrepp skall definieras i den föreslagna lagen gällande kreditinstitutens verksamhet (RP 295/92). Förslaget harmonierar med placeringsfundsdirektivet (art. 8.2 och 8.3), eftersom samtliga förvaringsinstitut är sådana samman slutningar som enligt 1 § lagen om bankspekulation (1273/90) står under inspektionens tillsyn. Dessutom tillämpas på vart och ett institut det kapitalkrav som stadgas i den lag som reglerar institutets verksamhet, såsom 11 § lagen om värdepappersförmedlingsrörelse (499/89) och 13 § i lagförslaget gällande kreditinstitutens verksamhet.

Placeringsfundsdirektivet förutsätter inte att förvaringsinstitutet är en värdepappersförmedlare och inte ens att institutet är en juridisk person. Därför kan det tillåtas att även filialkontoret för ett utländskt kreditinstitut är förvaringsinstitut. Ett försäkringsbolag skall likväl inte kunna vara förvaringsinstitut, eftersom I livförsäkringsdirektivet (79/267) förbjuder bedrivandet av annan affärsverksamhet än livförsäkringsrörelse (art. 8.1 b).

Det föreslås att en ny 6 punkt skall fogas till paragrafen. Enligt den innebär ordet värdepapper i lagen om placeringsfonder ett bevis enligt definitionen i 1 kap. 2 § värdepappersmarknad-

slagen (495/89). Därmed jämställs även de värdepapper som enligt lagen om aktiebolag ger rätt till aktier med värdepapper. Förslaget baserar sig på placeringsfundsdirektivet (art. 26.1). Det föreslås likväl att bevis över placeringsfundsandelar inte skall jämföras med värdepapper, eftersom reglerna för hur placeringsfonder får investera i fondandelar för andra placeringsfonder enligt förslaget skall avvika från reglerna för placeringar i värdepapper.

2 §. I paragrafens nya 2 mom. föreslås ett stadgande om rätten för ett sådant fondföretag som erhållit koncession av myndigheterna i en annan EES-stat att marknadsföra sina andelar i Finland. Det föreslagna stadgandet motsvarar placeringsfundsdirektivet (art. 4.1), enligt vilket auktorisation ett fondföretag fått av de behöriga myndigheterna gäller i samtliga EES-stater, och det kan inte krävas att ett dylikt företag ansöker om särskild koncession i Finland. I lagen uppställs således inga krav på hurdan den koncession som myndigheterna i en EES-stat har beviljat skall vara. Sådan koncession som avses i direktivet kan också beviljas andra fondföretag än placeringsfonder, vilkas verksamhet regleras i lagen om placeringsfonder. Ett dylikt utländskt fondföretag kan vara ett investeringsbolag med variabelt kapital (*investment company with variable capital*) eller en s.k. trust (*unit trust*), vilka varkendera förvaltas av ett fondbolag på samma sätt som en finländsk placeringsfond förvaltas. På dylika utländska fondföretag kan endast tillämpas sådana stadganden i nationell lag gällande fondbolag och placeringsfonder som inte ingår i direktivet (art. 44). Med frågor som inte reglerats i direktivet avses framför allt de nationella stadgandena om marknadsföring och reklam.

Även om direktivet inte föreskriver annat än miniminivån för regleringen av fondföretag, kan ingenting som avviker från de bestämmelser som direktivet föreskriver tillämpas på fondföretag från andra EES-stater. Dylika bestämmelser är bestämmelserna om fondföretagens koncession, organisation och förvaltning samt om tillsynen av företagen och de uppgifter företagen skall offentliggöra och i synnerhet bestämmelserna om deras placeringsverksamhet. Ett utländskt fondföretag skall visserligen iakttä finländsk lagstiftning i andra frågor än de som gäller placeringsfonder. Dessutom skall ett fondföretag som erhållit koncession i en

EES-stat vid marknadsföringen av sina andelar till allmänheten i Finland i överensstämmelse med direktivet beakta alla de i Finland gällande stadganden som inte gäller frågor som avses i direktivet (art. 44). Dessutom skall ett utländskt fondföretag vidta behövliga åtgärder för att i Finland kunna göra utbetalningar till andelsägarna, verkställa återköp eller inlösen och lämna ut den information som fondföretagen är skyldiga att tillhandahålla (art. 45). Ett utländskt fondföretag behöver dock inte inrätta ett eget verksamhetsställe i Finland. Det föreslås dessutom att paragrafens nya 3 mom. skall innehålla en förteckning över de handlingar och uppgifter som ett fondföretag som erhållit koncession i en EES-stat skall tillstålla bankinspektionen innan det kan inleda marknadsföringen av sina andelar till allmänheten i Finland. Förslaget motsvarar placeringsfunds-direktivet (art. 46.1). Handlingarna skall tillställas bankinspektionen på finska eller svenska, om inspektionen så kräver. Handlingarna skall också offentliggöras antingen på finska eller på svenska språket efter att bankinspektionen fått en sådan anmälan som här avses.

I paragrafens 4 mom. föreslås i överensstämmelse med direktivet (art. 46.2) ett stadgande om att ett utländskt fondföretag får inleda marknadsföringen av sina andelar i Finland först efter två månader från det företaget gjort de anmälningar som avses i 3 mom. till bankinspektionen. Om bankinspektionen anser att fondföretagets åtgärder inte motsvarar kraven enligt 3 mom., kan inspektionen förbjuda företaget att inleda marknadsföringen av sina andelar. Enligt 12 § lagen om bankinspektionen gäller inspektionens beslut även om ändring sökts i det. Bankinspektionen kan fatta ett nytt beslut, om den tillställs nytt material som påvisar att det är skäl att upphäva beslutet som förbjuder att marknadsföringen inleds. Enligt direktivet skall fondföretaget i Finland offentliggöra åtminstone samma material som det är skyldigt att offentliggöra i den stat där det har sitt säte (art. 47). Därför kan det material som tillställs bankinspektionen innehålla sådana uppgifter som det annars inte vore nödvändigt att offentliggöra i Finland. Bankinspektionen kan inte utan särskilda skäl kräva preciseringar av de handlingar den tillställts, men den kan påpeka sådana faktorer för det utländska fondföretaget vilka det vore rekommendabelt att ändra t.ex. för att förbättra materialets begriplighet. Särskilda skäl är t.ex. om hand-

lingarna inte motsvarar direktivets krav. Däremot kan inspektionen kräva att materialet skall offentliggöras på samma sätt som i Finland i allmänhet och att materialet skall kompletteras t.ex. med uppgifter enligt stadgandena om marknadsföringen av värdepapper. En dylik rättighet baserar sig på direktivet (art. 46.2).

Enligt paragrafens nya 5 mom. kan fondföretag från andra stater än EES-stater på ansökan erhålla tillstånd av finansministeriet att marknadsföra sina andelar i Finland.

4 §. Det föreslås att ett nytt 3 mom. skall fogas till paragrafen, enligt vilket ett fondföretag från en EES-stat eller ett annat utländskt fondföretag inte får använda enbart det firmanamn som registrerats i den stat där företaget har sitt säte, om dess användning i Finland vore ägnad att vilseleda placerare. Stadganden om förväxlingsbarhet av firmor och varumärken finns i 4 och 5 §§ firmalagen (128/79) och 14 § (966/83) varumärkeslagen (7/64). Avsikten med stadgandet är att förhindra förvirring framför allt på grund av firmanamn på främmande språk. Det föreslagna stadgandet baserar sig på placeringsfunds-direktivet (art. 48). Bankinspektionen kan kräva att ett utländskt fondföretag att förtydliga den firma det tänker använda vid marknadsföringen i Finland. Ett förtydligande är t.ex. att foga förklarande tillägg till firman. Det föreslås likväl inte att ett särskilt omnämnande av bankinspektionens rättighet tas med i lagen, eftersom inspektionen kan motivera sitt krav med 6 §, som enligt förslaget skall ändras och som gäller tillsynsplikt. Stadganden om rätten att kräva förbud mot vilseledande marknadsföring föreslås i den nya 67 a §.

6 §. Det föreslås att paragrafen skall preciseras å ena sidan så att bankinspektionen skall ha i uppgift att utöva tillsyn inte enbart över fondbolaget, utan även över placeringsfondens verksamhet och framför allt marknadsföringen av andelar i utländska fondföretag som bedriver verksamhet i Finland med stöd av 2 §. Å andra sidan föreslås att stadgandet skall preciseras så att bankinspektionens tillsynsplikt utvidgas att, omfatta tillsyn av att lagen om placeringsfonder, stadganden som givits med stöd av den och föreskrifter som myndigheter meddelat med stöd av dem iakttas. Förslaget motsvarar uttryckssättet i 7kap. 1 § värdepappersmarknadslagen om bankinspektionens tillsynsplikt. Ett allmänt stadgande av den föreslagna typen är ändamålsenligt eftersom det

klart pekar ut bankinspektionens befogenhet. Dessutom är det möjligt att stadganden på lägre nivå som anknyter till lagen om placeringsfonder kommer att ges senare, och bankinspektionen skall även utöva tillsyn över att dessa beaktas. Ett utländskt fondföretag kan också marknadsföra sina andelar i Finland utan att det förvaltas av ett finländskt fondbolag. Eftersom ett dylikt fondföretag inte, liksom inte heller en placeringsfond, är underställd tillsyn enligt lagen om bankinspektionen, skulle bankinspektionen inte annars ha på lag baserad skyldighet att utöva tillsyn över den verksamhet och marknadsföring som dylika företag bedriver. Det föreslagna stadgandet motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 49). Bankinspektionen kan också samarbeta med konsumentombudsmannen enligt förslaget (laggranskningsrådets utlåtande 5/1991) till revision av konsumentskyddslagen (38/78).

I paragrafens nya 2 mom. föreslås stadgande av rätt för bankinspektionen att erhålla uppgifter i likhet med 7 kap. 1 § 2 mom. värdepappersmarknadslagen. Utländska fondföretag som marknadsför sina andelar i Finland i överensstämmelse med 2 § är inte underställda tillsyn enligt 1 § lagen om bankinspektionen. Eftersom bankinspektionens rätt att få uppgifter enligt värdepappersmarknadslagen har behandlats till och med i högsta förvaltningsdomstolen, är det för klarhets skull nödvändigt att uttryckligen stadga om nämnda rättighet även i lagen om placeringsfonder. Förslaget motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 49.4).

I paragrafens nya 3 mom. föreslås en hänvisning till lagen om bankinspektionen, i vars 14 § stadgas om bankinspektionens rätt att ge ut uppgifter till utländska tillsynsmyndigheter som sköter motsvarande uppgifter. Det föreslagna stadgandet motsvarar placeringsfondsdirektivets bestämmelse om samarbete mellan behöriga myndigheter och den tystnadsplikt som krävs i direktivet (art. 50).

2 kap. Fondbolags bildande

8 §. Det har i Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om utlänningars företagsköp och fastighetsförvärv (RP 120/92) föreslagits att gällande 8 § skall upphävas. I den gällande paragrafen stadgas om kravet på att fondbolagets bolagsordning skall innehålla en bestämmelse om begränsning

av utländskt ägande. Dylika bestämmelser i bolagsordningar avses enligt lagförslaget i fråga bli ogiltiga från och med den 1 januari 1993.

I detta skede föreslås att den paragraf som enligt nämnda förslag skall upphävas skall innehålla ett stadgande om finansministeriets rätt att återkalla koncessionen för ett fondbolag. Lagen har inte tidigare haft ett sådant stadgande. Enligt förslaget kan finansministeriet återkalla koncessionen för ett fondbolag, om bolagets verksamhet väsentligen har brutit mot lagar eller förordningar, föreskrifter som myndigheter meddelat med stöd av dessa, bolagets bolagsordning, koncessionsvillkoren eller stadgarna för fonder som bolaget förvaltar eller om bolaget inte uppfyller de villkor som uppställts för beviljande av koncessionen. Motsvarande stadgande ingår i t.ex. 10 § lagen om värdepappersförmedlingsrörelse. Frågan om återkallande av koncession kommer vanligen upp på förslag av tillsynsmyndigheten och förutsätter väsentlig förseelse från fondbolagets sida. Återkallande av koncession är en ytterlighetsåtgärd, som även kan åstadkomma skada för fondandelsägarna. Vid lindriga förseelser bör återkallande av koncession inte tillgripas, utan i stället bör andra sanktioner prioriteras.

Det skall gå att återkalla en koncession t.ex. om fondbolagets aktiekapital inte längre motsvarar vad som förutsätts i 9 § eller om betydliga och väsentligen felaktiga uppgifter lämnats vid ansökan om koncession. Fondbolaget uppfyller inte heller de villkor som stadgas för beviljande av koncession, om principerna för placeringsverksamheten för bolaget eller en eller flera placeringsfonder det förvaltar ändras så att de avviker från de villkor som 1 § uppställer för placeringsfonder. Det föreslås att denna skyldighet skall förstärkas så att brott mot den kan leda till återkallelse av koncessionen, vilket inte tidigare stadgades genom lag. Förslaget behövs eftersom bolagsordningen, som kräver finansministeriets fastställelse, inte innehåller bestämmelser om placeringsverksamhet, och eftersom det inte tidigare har funnits sanktioner mot underlåtelse att följa placeringsfondens stadgar. Förslaget motsvarar direktivet (art. 1.5), enligt vilket medlemsstaterna skall förbjuda sådana fondföretag på vilka placeringsfondsdirektivet tillämpas att ombilda sig till sådant företag för kollektiva investeringar som inte omfattas av direktivets bestämmelser. Genom denna bestämmelse försöker man

främst begränsa möjligheten för sådana fondföretag som placerar medel i andra placeringssubjekt än värdepapper, t.ex. ädla metaller, att bjuda ut sina andelar till allmänheten. Efter som rätten att erbjuda allmänheten möjlighet att delta i gemensamma (kollektiva) placeringar i värdepapper har begränsats i 2 § och eftersom sådana placeringsfonder som avses i 1 § i regel kan placera sina andelar endast i värdepapper, följer av ett sådant förbud som avses i direktivet att endast andelar i sådana placeringsfonder som avses i 1 § enligt direktivet kan erbjudas från Finland till utlandet.

10 §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. skall ändras så att även den sökandes ekonomiska verksamhetsförutsättningar och ordnandet av bolagets förvaltning skall beaktas då ett fondbolag beviljas koncession. Koncession får inte beviljas, om den sökande inte uppfyller de villkor som ställs på tillförlitlig fondverksamhet. Myndigheterna kan alltså förhindra att fondbolaget inleder sin verksamhet, om de anser att verksamheten kan äventyra placeringsfonders förtroende. Bildandet av ett fondbolag får alltså inte strida mot ett allmänt intresse. Ett fondbolags ekonomiska verksamhetsförutsättningar skall t.ex. räkna till för anskaffning och underhåll av behövliga lokaler och behövlig utrustning samt för anställning och bibehållande av yrkeskunnig personal och för täckande av eventuellt skadeståndsansvar. För att ordnandet av ett fondbolags förvaltning skall vara tillförlitligt krävs det å sin sida bl.a. att det i tillräcklig omfattning säkrats att det inte uppkommer en intressekonflikt mellan fondandelsägarna och fondbolagets aktieägare.

Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen. Enligt det anses ett fondbolag inte uppfylla kraven på tillförlitlig fondverksamhet, om inte styrelsemedlemmarna och verkställande direktören för fondbolaget och för det föreslagna förvaringsinstitutet för en placeringsfond som bolaget förvaltar har erforderlig vandel eller om de inte har den erfarenhet som behövs för uppgifterna. I så fall får en ansökan om koncession inte godkännas. Förslaget baserar sig på placeringsfunds direktivet (art 4.3). Stadgandet förpliktar inte finansministeriet att inhämta en utredning om styrelsemedlemmarnas och verkställande direktörens goda anseende, men ministeriet skall avslå fondbolagets ansökan om koncession, om det finns uppgifter som tyder på det motsatta. Även yrkeskvaliteten för fondbolagets ledning skall beaktas.

Dåligt anseende är t.ex. att personen i fråga har straffats för förmögenhetsbrott. Enligt förslaget skall namnen på styrelsemedlemmarna, verkställande direktören och deras efterträdare omedelbart anmälas till bankinspektionen. Skyldigheten att underrätta ankommer på förvaringsinstitutet och fondbolaget. Det föreslagna stadgandet skiljer sig t.ex. från II bankdirektivet (89/646), enligt vars artikel 5 de viktigaste ägarna i det kreditinstitut som ansöker om koncession skall bedömas (kvalitativ ägar kontroll).

Enligt det förvaltningsrättsliga systemet för rättsskydd i Finland är endast myndigheternas avgöranden överklagbara. Det faktum att myndigheter inte avgjort ett ärende kan i allmänhet inte överklagas. I paragrafens nya 4 mom. föreslås ett specialstadgande enligt vilket en ansökan om beviljande av koncession anses avslagen, om finansministeriet inte avgör den inom sex månader efter det ansökan inkommit. Förslaget baserar sig på placeringsfunds direktivet (art. 51.2). Finansministeriet kan enligt förslaget inbegära tilläggsutredningar av den sökande. Tilläggsutredningarna kan dock inbegäras så att en ny tidsfrist på sex månader räknas endast en gång. Den maximala behandlingstid som reserverats finansministeriet är således längre än ett år endast då det företag som ansöker om koncession dröjer med tillståndlandet av de inbegärda tilläggsutredningarna. Om finansministeriet inte meddelar sitt beslut inom den stadgade tidsfristen, anses ansökan avslagen den dag då sex månader förflutit från det ansökan inkommit. Det föreslagna stadgandet förstärker den sökandes rättsskydd, eftersom finansministeriet inte kan skjuta upp beslutsfattandet på obestämd tid. Sökanden har besvärsmätt över finansministeriets nekande beslut och ansökningar som inte behandlats inom utsatt tid. Förslaget om besvärsmätt baserar sig främst på placeringsfunds direktivet (art. 51.2), men förslaget utarbetades också med beaktande av de liknande bestämmelserna i artikel 3.6 i I bankdirektivet (77/780) och artikel 15.2 i noteringsdirektivet (79/279).

13 §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. skall ändras så att minimiantalet medlemmar i fondbolagets styrelse minskas från sex till tre. Förslaget motsvarar således kravet enligt 8 kap. 1 § lagen om aktiebolag (734/78), vilket vanligen gäller aktiebolag. Enligt förslaget skall det krav som tidigare tillämpades i nordisk gemenskapslagstiftning avlägsnas, med andra

ord kravet på att styrelsemedlemmarna skall vara i Finland bosatta finska eller nordiska medborgare. Ett dylikt krav strider mot EES-avtalet emedan det diskriminerar nationalitet, och det föreslås därför att kravet upphävs. I stället föreslås ett krav enligt vilket verkställande direktören och hälften av styrelsemedlemmarna i fondbolaget skall vara bosatta i Finland eller någon annan EES-stat. Det är med avseende på styrelsens effektivitet inte nödvändigt att majoriteten av medlemmarna och fondbolagets verkställande direktör bor i Finland. Om det föreslagna kravet av någon särskild anledning lämpar sig dåligt för fondbolagets verksamhet, kan bolaget av finansministeriet ansöka om tillstånd till ett sådant avsteg som avses i 8 kap. 4 § 1 mom. lagen om aktiebolag.

14 §. Det föreslås att paragrafens krav på att endast fondandelsägarna får besluta om utövandet av den rösträtt som aktier i placeringsfonden medför skall strykas. Även om utövandet av rösträtt inte hör till de centrala målen med fondverksamhet, finns det ändå ingen anledning att genom lag begränsa beslutanderätten för styrelsen av ett fondbolag så pass radikalt. Det kan nämligen ofta vara i enlighet med fondandelsägarnas bästa att utöva rösträtt vid bolagstämmorna för de bolag som emitterat aktier som placeringsfonden äger. För att bedöma detta behov räcker det att varje fall avgörs särskilt i fondbolagets styrelse, varvid även styrelsens övriga medlemmar kan framföra sin egen bedömning av saken. Det föreslås likväl att beslut om utövandet av rösträtt inte får fattas, om inte de styrelsemedlemmar för fondbolaget som fondandelsägarna har utsett understöder beslutet. Det krävs således inte att de medlemmar som andelsägarna har utsett skall motsätta sig beslutet. Avsikten med förslaget är att trygga fondandelsägarnas möjlighet att påverka fondbolagets förvaltning. Beslutet skall alltså innefatta anvisningar med avseende på röstningen, vilket innebär att röstning med öppen fullmakt inte vore möjlig. Utövandet av rösträtt kan vara ändamålsenligt då beslut fattas om fusion, beviljande av emissionsfullmakt och i andra sådana frågor som med stor sannolikhet påverkar värdet av fondandelen.

15 §. Det föreslås att paragrafen skall ändras till sin struktur och till sitt innehåll så att 1 mom. förbjuder fondbolag och aktieägare i dessa samt samfund som lyder under någonde-

ras bestämmandeärtt att äga andelar i placeringsfonder som bolaget förvaltar. Förslaget skiljer sig inte från gällande lag, vars avsikt är att minska de s.k. institutionella ägarnas inflytande på beslutsfattandet inom placeringsfonden. Dessutom föreslås paragrafens 2 mom. innehålla ett stadgande om begränsning av rätten för dem som har förtroendeuppdrag eller är funktionärer i fondbolaget eller förvaringsinstitutet att bedriva handel. Det föreslagna stadgandet motsvarar den begränsning av kortfristig handel som stadgas i 4 kap. 10 § och 5 kap. 2 § värdepappersmarknadslagen och vars avsikt är att säkerställa tilliten hos de placerare som deltar i värdepappersmarknaden till att de som erhåller icke-offentliggjorda uppgifter om emittenterna av sådana värdepapper som är föremål för offentlig handel inte får ogrundad nytta på andra placerares bekostnad. Förhindrandet av missbruk hör också ihop med strävan att säkerställa att fondbolagets och förvaringsinstitutets verksamhet är tillförlitlig och oberoende. Begränsningen att bedriva handel skall enligt förslaget gälla dem som kan få uppgifter om placeringsbeslut som gäller fondens medel. Stadgandet föreslås inte innehålla ett särskilt omnämnande av styrelsens suppleanter, vice verkställande direktören och revisorssuppleanten, om vilka det stadgas i 13 § 3 mom. och 43 § 2 mom. Begränsningen för dem som har förtroendeuppdrag eller är funktionärer i förvaringsinstitutet att förvärva fondandelar i ett fondbolag skall gälla enbart om egendomen för en placeringsfond som bolaget förvaltar förvaras i institutet. Begränsningen förhindrar inte placeringar i andelar i placeringsfonder som något annat fondbolag förvaltar eller i andelar i placeringsfonder som överlåtit sina värdepapper för förvaring i ett annat förvaringsinstitut. Förslaget behövs eftersom alla värdepappersförmedlare kan fungera som förvaringsinstitut. De som är anställda hos värdepappersförmedlare besitter å sin sida ofta uppgifter om förvaringsinstitutets övriga klienters uppdrag och förmåner på värdepappersmarknaden. Förvaringsinstitutets oavhängighet tryggas av att begränsningen att idka handel utsträcks att omfatta dem som har förtroendeuppdrag eller är funktionärer i institutet.

Även den övriga föreslagna regleringen i paragrafen motsvarar begränsningarna och förpliktelsorna enligt 5 kap. värdepappersmarknadslagen. Enligt det föreslagna 3 mom. tillämpas handelsbegränsningen även på sådana sam-

fund i vilka någon som avses i 2 mom. ensam eller tillsammans med medlemmar av sin familj eller med någon annan med begränsad rätt att bedriva handel har bestämmanderätt. Det föreslagna stadgandet motsvarar således 5 kap. 2 § 2 mom. värdepappersmarknadslagen. I paragrafens nya 4 mom. föreslås ett stadgande om skyldighet för dem som omfattas av begränsningen att av bankinspektionen ansöka om tillstånd att köpa, sälja eller annars mot vederlag förvärva eller överlåta värdepapper till placeringsfonder. Förslaget är mer omfattande än förbudet i den gällande lagens 15 § 1 mom., men det är motiverat eftersom det samtidigt föreslås att placeringsfondernas placeringsbegränsningar ändras. Huvudregeln bör å ena sidan vara att placeringsfonder bedriver handel med värdepapper endast på den offentliga marknaden och å andra sidan att de som har förtroendeuppdrag eller är funktionärer i fondbolaget och förvaringsinstitutet skall vara den andra parten i placeringsfondens värdepappersaffärer endast av en tillfällighet, dvs. då de är verksamma på den offentliga marknaden.

I paragrafens nya 5 mom. föreslås stadgande av upplysningsplikt gällande egendom för dem som omfattas av handelsbegränsningen. Plikten avses gälla sådana aktier och till aktier berättigande värdepapper i vilka placeringsfondens medel kan investeras samt avtal och förbindelser som gäller förvärv och överlåtelse av sådana värdepapper. Om det sker förändringar i fråga om ägandet av värdepapperen, skall även dessa anmälas ifall de till sin storlek överstiger det belopp som bankinspektionen fastställt. Avsikten är alltså inte att upplysningsplikten skall gälla ägande av skuldförbindelser. Det föreslagna stadgandet motsvarar vad innehållet beträffar huvudsakligen 5 kap. 3 § 1 mom. värdepappersmarknadslagen, men till upplysningsplikten har fogats options- och terminsavtal (derivativavtal) som gäller aktier och till aktier berättigande värdepapper, t.ex. standardiserade optioner och terminer.

I paragrafens nya 6 mom. föreslås att upplysningsplikten som gäller dem vars rätt att bedriva handel begränsats skall utvidgas till dennes myndlingar samt till sådana samfund och stiftelser i vilka han har avsevärt inflytande. Förslaget motsvarar vad som stadgas i 5 kap. 3 § 2 mom. värdepappersmarknadslagen. I paragrafens nya 7 mom. föreslås å sin sida stadgande av motsvarande tidsfrist som i 5 kap. 3 § 3 mom. värdepappersmarknadslagen.

Även i paragrafens nya 8 mom. hänvisas till 5 kap. värdepappersmarknadslagen. I kapitlets 5 § stadgas om ett register gällande ägandet för dem som har insynsställning och det skall tillämpas på sådana register som fondbolaget för gällande ägandet för de anmälningsskyldiga. Det föreslås att paragrafens 9 mom. skall innehålla ett stadgande om bankinspektionens rätt att av särskilda skäl bevilja undantag från begränsningen enligt 2 och 3 mom. Förslaget motsvarar 5 kap. 2 § 3 mom. värdepappersmarknadslagen. I paragrafens nya 10 mom. föreslås endast en teknisk precisering av den gällande lagen. Preciseringsberor på den föreslagna ändringen av 1 § i fråga om begreppet förvaringsinstitut. I övrigt motsvarar förslaget det nuvarande 3 mom.

4 kap. Placeringsfonder

16 §. Det föreslås att paragrafens 2 mom. skall preciseras med krav på att en placeringsfond till sitt namn tydligt skall skilja sig från andra placeringsfonder. Avsikten med det föreslagna stadgandet är att säkerställa t.ex. att det vid marknadsföringen av fondandelar inte går att för placerarna skapa vilseledande på fondens namn baserade föreställningar om hur fonden delar ut vinst till andelsägarna. Förslaget motsvarar stadgandet i den gällande lagens 20 § 1 mom., enligt vilket en placeringsfond inte får antecknas i registret, om dess namn inte skiljer sig tydligt från namnen på placeringsfonder som tidigare registrerats. Eftersom placeringsfonder i framtiden inte längre skall antecknas i registret, bankinspektionen skall avgiftsfritt ge ut uppgifter om namnen på de placeringsfonder som fastställt sina stadgar. För utländska fondföretag som marknadsför sina andelar i Finland skall däremot gälla det föreslagna 4 § 3 mom. och den nya 67 a §.

17 §. Det föreslås att paragrafens 2 punkt skall preciseras så att kravet på att det maximala belopp som kan placeras i utländska värdepapper skall nämnas i placeringsfondens stadgar slopas. Det nuvarande stadgandet stämmer inte överens med placeringsfundsdirektivet, eftersom det skall vara möjligt att investera i värdepapper som är föremål för handel vid fondbörser i andra EES-stater enligt samma grunder som i värdepapper som är föremål för offentlig handel i Finland (art. 19.1). Dessutom föreslås det att ordet ”grun-

derna” i stadgandet preciseras med uttrycket ”närmare grunder”, eftersom det föreslås att de detaljerade bestämmelser som avsnitt V (art. 19—26) i direktivet förutsätter skall tas med i 5 kap. Närmare grunder är t.ex. uppgifter om de omsättningssystem som kan jämföras med offentlig handel med värdepapper och som inte är belägna i EES-stater, men inom vilka det är möjligt att enligt vad som föreslås i 36 § 2 mom. 2 punkten investera placeringsfonders medel i värdepapper som i systemet är föremål för handel. Dessutom skall stadgarna uppges om fondens medel med bankinspektionens tillstånd placeras i standardiserade options- och terminsavtal eller inte. Likaså är det av betydelse om placeringsfondens placeringsverksamhet gäller värdepapper av viss typ eller från ett visst land. Stadgarna skall också innehålla information om hurdana risker fonden tar i sina investeringar och i vilken omfattning.

I paragrafens 1 och 4 punkt föreslås tekniska preciseringar, vilka beror på att begreppet förvaringsbank i 1 § ändras till förvaringsinstitut. Den föreslagna preciseringen av 5 punkten hänför sig till den föreslagna ändringen av 23 §. I paragrafens 9 punkt föreslås å sin sida tekniska preciseringar som beror på de ändringar i fråga om fondbolagets upplysningsplikt som föreslås i 9 kap.

18 §. Det föreslås att paragrafens 3 mom. skall ändras så att ändringar i placeringsfonders stadgar träder i kraft redan en månad efter det bankinspektionen har fastställt ändringen. Den föreslagna ändringen betyder därmed att stadgeändringar träder i kraft snabbare än för närvarande. Dessutom föreslås att ett register över placeringsfonder inte längre skall upprätthållas vid bankinspektionen och att 20 §, som gäller registret, skall upphävas. De uppgifter som antecknats i registret framgår av det fondprospekt som fondbolaget offentliggör och de bifogade stadgarna för placeringsfonden.

19 §. Det föreslås att paragrafen skall ändras så att fondbolaget inte får inleda marknadsföringen av andelar i placeringsfonder den förvaltar till allmänheten innan fondens stadgar har fastställts. Förslaget baserar sig på placeringsfundsdirektivet (art. 4.1) i vilket det föreskrivs att ett fondföretag inte får bedriva verksamhet utan auktorisation av behöriga myndigheterna i den medlemsstat där företaget hör hemma. I Finland förvaltar fondbolag placeringsfonder, och fastställelse för fondernas stadgar skall enligt 18 § 1 mom. sökas hos

bankinspektionen. Skyldigheten att söka fastställelse för stadgarna gäller placeringsfonder, även om koncessionen beviljas till fondbolaget.

23 §. Det föreslås att ett nytt 2 mom. skall fogas till paragrafen. Enligt det kan en placeringsfond i sina stadgar bestämma att ingen vinst alls tilldelas andelsägarna av fondens medel. Förslaget innebär ett undantag från föreskriften om skyldigheten till vinstutdelning i 1 mom. Enligt den gällande lagen är det inte möjligt att bestämma något dylikt i fondens stadgar. Undantag från skyldigheten till vinstutdelning kan nämligen beviljas endast i undantagsfall av särskilda skäl. För att det skall bli lättare att bilda olika fonder behövs en uppluckring av regleringen av skyldigheten till vinstutdelning. Därför föreslås att undantag skall kunna göras från skyldigheten, om placeringsfonden i sina stadgar införlivat en bestämmelse om att den inte utdelar vinst till andelsägarna. Däremot innebär förslaget inte att en och samma fond skulle kunna ha andelar som ger olika rättigheter till vinst. En dylik bestämmelse i stadgarna vore i strid med jämlikhetsprincipen enligt 22 § 2 mom.

30 §. I paragrafens 1 mom. 1 punkt föreslås en teknisk precisering som beror på förslaget till ändring av begreppet förvaringsinstitut i 1 §. I paragrafens 1 mom. 3 punkt föreslås å sin sida en precisering enligt vilken antalet fondandelar som hör till ett andelsbevis skall nämnas i beviset. Däremot innebär förslaget en upphävning av stadgandets bestämmelse att ange var och när vinstutdelningen skall ske och var placeringsfondens stadgar och andra handlingar som gäller fonden finns tillgängliga för allmänheten. Det bör anses räcka med att uppgifterna i överensstämmelse med 17 § nämns i placeringsfondens stadgar.

31 §. Det föreslås att paragrafens 3 mom. skall ändras så att var och en har rätt att mot ersättning av kostnaderna få utdrag och kopior ur registret. Fondbolaget kan därmed inte bestämma vilken avgift som skall tas ut för kopior. Förslaget motsvarar stadgandet i 5 kap. 5 § 2 mom. värdepappersmarknadslagen.

33 §. Det föreslås att paragrafens 2 mom. skall ändras så att värdepapperen skall säljas utan oskäligt dröjsmål, om medlen för inlösen av fondandelarna skall förvävas genom försäljning av värdepapper. Försäljningen skall dock ske senast två veckor efter det krav på inlösen framställdes hos fondbolaget. Förslaget innebär att fondbolag har en vecka mer tid på

sig än för närvarande att skaffa fram behövliga medel. Tilläggstiden kan behövas framför allt i situationer där det framställs att ett stort antal fondandelar samtidigt skall inlösas. En placeringsfond kan investera en del av sina tillgångar vidare i kontanta medel, med hjälp av vilka den i allmänhet klarar av krav på inlösen. Förslaget behövs för att värdet på placeringsfondens fondandelar inte skall fluktuera oskäligt mycket enligt hur många andelar som löses in vid vart och ett tillfälle och för att andelsägarna inte i onödan skall behöva lida av detta. Bestämmelser om huruvida inlösen av fondandelarna skall ske enligt värdet den dag då kravet framställs eller då inlösen sker får ingå i placeringsfondens stadgar. Den dag enligt vilken andelens värde beräknas skall alltid bestämmas på samma grund.

5 kap. Fondbolags placeringsverksamhet

35 §. Det föreslås att paragrafen skall ändras så att fondbolaget inte får bedriva annan verksamhet än fondverksamhet. Förslaget baserar sig på direktivet (art. 6). Avsikten med stadgandet är att skydda andelsägarna genom att säkerställa att fondbolaget koncentrerar sig på sin huvuduppgift och att intressekonflikter inte uppkommer. Stadgandet förhindrar naturligtvis inte fondbolag från att förvalta egna och sina dotterbolags medel eller från att förvalta flera placeringsfonder samtidigt. Med finansministeriets tillstånd vore även verksamhet som väsentligen hör ihop med fondverksamheten tillåten. Som dylik verksamhet kan t.ex. anses förvaltning av ett sådant fondföretag som inte hör till lagens tillämpningsområde, exempelvis en fond som investerar i ädla metaller. Det avses även vara möjligt att idka samarbete med utländska fondföretag t.ex. för att rationalisera marknadsföringen av deras andelar. För att det inte skall råda någon oklarhet om dylik verksamhet tillåts, föreslås i lagen ett uttryckligt stadgande om att tillstånd kan beviljas endast till sådan verksamhet som väsentligen hör ihop med fondverksamhet. Som dylik verksamhet skall ändå inte anses t.ex. fastighetsinvesteringar, uthyrning av verksamhetslokaler och försäljning av dataprogram. Däremot kan fondbolaget äga den lokal den använder. Kostnader för dylik annan verksamhet skall inte övervärtas på förvaltningskostnader som uppbärs av placeringsfonder eftersom andelsägarnas möj-

lighet att bedöma riskerna i anknytning till fondverksamheten i så fall kan försvåras i betydande omfattning. Förslaget innebär att beslutet om verksamheten väsentligen hör ihop med fondverksamheten skall fattas av finansministeriet, som enligt förslaget kan bevilja undantag.

36 §. Paragrafens 1 mom. föreslås innehålla ett stadgande om fondbolagets skyldighet att sprida riskerna av placeringsverksamheten då det investerar placeringsfondens medel. Det föreslagna stadgandet motsvarar placeringsfundsdirektivets definition av fondföretag (art. 1.2). Eftersom de föreskrifter i lagen om placeringsfonder som baserar sig på direktivet tillämpas endast på placeringsfonder som fondbolagen förvaltar, räcker det med att föreskrifterna om riskspridning gäller inhemska placeringsfonder. På fondföretag från andra EES-stater och andra utländska fondföretag tillämpas lagen i den stat där företaget har sitt säte. Direktivets krav på riskspridning är en förutsättning för dess tillämpning, vilket innebär att direktivet inte tillämpas på utvecklingsbolag och bolag av typen "venture capital". Eftersom principen om riskspridning är helt central i fråga om tillämpningen av direktivet, föreslås att därom skall stadgas i lag. Däremot uppställs i lag ingen skyldighet för placeringsfonder att placera sina medel säkert, eftersom det är möjligt att i fondens stadgar bestämma hurdana avkastningsmål fonden har. Lagen förbjuder alltså inte placeringsfonder att ta risker, men de risker som placeringarna medför skall dock spridas.

Det föreslås att paragrafens föreskrifter om placeringsfondens placeringsverksamhet skall ändras på det sätt som avsnitt V (art. 19—26) i direktivet förutsätter. Samtidigt föreslås att begränsningarna skall räknas upp i 2 mom. Det föreslås att paragrafens uttryck att medlen skall placeras "omedelbart" skall ändras till en skyldighet att placera utan dröjsmål. Ett dröjsmål kan t.ex. bero på att det säkerställs att en placeringsfond har de kontanta medel som dess verksamhet förutsätter. I paragrafens 2 mom. 1 punkt föreslås ett stadgande att placeringsfonden kan placera medel i alla värdepapper som är föremål för offentlig handel i Finland på det sätt som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen. Dylika värdepapper är börsvärdepapper, avtalsmarknadsvärdepapper och marknadsvärdepapper. Detta innebär att värdepapper som blivit föremål för handel på Helsing-

fors Fondbörs inte längre intar en särställning som placeringsobjekt. I förslaget har kombinerats det nuvarande stadgandets 1 och 2 punkt. Förslaget baserar sig på direktivet (art. 19.1 och 19.2). En sådan för allmänheten öppen och erkänd marknadsplats med regelbunden verksamhet som regleras i placeringsfondsdirektivet motsvarar begrepp offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen.

I paragrafens 2 mom. 2 punkt föreslås ett stadgande om att fondbolaget, på samma sätt som i värdepapper som är föremål för offentlig handel i Finland, kan placera placeringsfondens medel i värdepapper som noterats i ett sådant omsättningssystem i en EES-stat eller någon annan stat som kan jämföras med sådan offentlig handel som avses i 1 punkten. Förslaget baserar sig på placeringsfondsdirektivet (art. 19.1 och 19.2) och utvidgar klart placeringsfondens nuvarande rätt att investera i utländska värdepapper. Eftersom jämförelsen av ett dylikt omsättningssystem med offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen sker bäst på basis av bedömning särskilt för varje fall, föreslås att alternativet med att saken bestäms i placeringsfondens stadgar väljs av de alternativ som direktivet tillåter. Detta är motiverat ur placeringsfondens synvinkel, även om det, om saken bestäms i stadgarna, på grund av förfarandet enligt vilket myndigheterna fastställer stadgarna i vissa fall kan vara ett tämligen långsamt förfarande administrativt. Placeringsfondens stadgar skall för att andelsägarna skall få information räkna upp dylika utländska marknadsplatser, och dessutom kan bankinspektionen av särskilda skäl besluta att bevilja dispens enligt 2 mom.

I paragrafens 2 mom. 3 punkt föreslås ett stadgande om att fondbolaget kan placera placeringsfondens medel i sådana värdepapper vilkas emission genomförts med förbindelse att inom ett år från emissionen göra dem till föremål för sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen eller offentlig handel i ett jämförbart utländskt omsättningssystem. Förslaget motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 19.1 d). Liksom i 2 punkten har man även i detta fall av de alternativ som direktivet uppställer valt en hänvisning till begreppet offentlig handel i lagen, och därmed är det t.ex. inte nödvändigt att bankinspektionen alltid särskilt godkänner varje marknadsplats, utan placeringsfonden skall i sina stadgar ta med en förteckning över

de utomlands belägna marknadsplatser för värdepapper som utgör placeringsobjekt för fonden. Vidare kräver direktivet att ansökan om officiell notering av värdepapper skall godkännas och att värdepapperet uppenbarligen noteras inom ett år. Av ett dylikt värdepapper skall krävas att beslutet om ansökan att värdepapperet skall göras till föremål för offentlig handel har offentliggjorts på det sätt som marknadsplatsens stadgar föreskriver. Om emittentens ansökan om att värdepapperet skall göras till föremål för offentlig handel inte godkänns inom utsatt tid, anses dessa värdepapper som värdepapper enligt 2 mom. 4 punkten. Emittenten skall bevisa att värdepapperet uppfyller de krav som har uppställts i det handelssystem inom vilket värdepapperen i fråga enligt ansökan skall göras till föremål för handel.

I paragrafens 2 mom. 4 punkt föreslås ett stadgande enligt vilket fondbolaget får placera placeringsfondens medel även i sådana värdepapper som inte gjorts till föremål för offentlig handel. Förslaget motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 19.2 a). Det krävs inte att emittenten av dessa värdepapper skall vara från Finland eller någon annan EES-stat. Eftersom dessa värdepapper inte är föremål för offentlig handel, kan inte över 10 % av placeringsfondens medel investeras i dem. Dylika värdepapper är de inhemska kortfristiga penningmarknadsskuldebrev och sådana i en annan EES-stat emitterade penningmarknadsskuldebrev som anses vara värdepapper i den staten, men som i staten i fråga inte är föremål för offentlig handel på en marknadsplats som avses i direktivet. Dessutom anses sådana värdepapper enligt 3 punkten som inte blivit föremål för offentlig handel inom ett år höra till denna grupp.

I paragrafens 2 mom. 5 punkt föreslås ett stadgande enligt vilket fondbolaget får placera placeringsfondens medel i fordringar som inte kan anses vara värdepapper. Dylika inhemska och utländska skuldförbindelser kan vara t.ex. olika depositionsbevis och penningdepositioner med avista-villkor, som är likvida och vars exakta värde när som helst kan bestämmas. Likaså är inte heller s.k. notariatplaceringar, som depositionsbanker och andra kreditinstitut förmedlar, värdepapper, utan fordringar som här avses. Förslaget baserar sig på en bestämmelse i placeringsfondsdirektivet (art. 19.2 b), som dock inte är en tvingande bestämmelse

utan kan prövas nationsvis. Den allmänna skyldighet till omsorgsfullhet som 34 § uppställer för fondbolag leder till att bolaget skall investera fondens medel på den offentliga marknaden. Eftersom fordringarna i fråga inte är föremål för offentlig handel, kan placeringsfonden inte placera mer än 10 % av sina medel i dem.

I paragrafens 3 mom. föreslås ett stadgande enligt vilket bankinspektionen har rätt att av särskilda skäl för en viss tid bevilja undantag från de placeringsbegränsningar som 2 mom. stadgar. Ett skäl är åtminstone det exempel som nämns i placeringsfondsdirektivet (art. 26.2). Enligt det skall fondföretaget, om gränsvärdena överskridits av skäl som ligger utanför företagets rådighet eller som följd av att teckningsrätter utnyttjats, vid sina försäljningstransaktioner prioritera rättelse av detta förhållande under vederbörligt hänsynstagande till andelsägarnas intressen.

Det föreslås att paragrafens 4 mom. skall stadga att placeringarna i de placeringsobjekt som avses i 2 mom. 4 och 5 punkten sammanlagt inte får överstiga 10 % av placeringsfondens medel. Förslaget motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 19.3).

I paragrafens 5 mom. föreslås ett stadgande enligt vilket placeringsfonden för att främja en effektiv egendomsförvaltning kan placera medel även i standardiserade options- och terminsavtal. Förslaget motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 21.1). Enligt det kan en medlemsstat uppställa ramar och villkor enligt vilka placeringsfonder kan använda sig av sådan teknik och sådana instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper, om tekniken och instrumenten nyttjas i syfte att åstadkomma en effektiv portföljförvaltning (*efficient portfolio management*). Dessutom kan placeringsfonden med bankinspektionens tillstånd placera medel i options- och terminsavtal för att gardera sig mot risken för förlust på grund av växlingar i valutakurserna och ränterisker. Även i detta avseende motsvarar förslaget direktivet (art. 21.2). Eftersom närmast standardiserade options- och terminsavtal godkänns som placeringsobjekt, är det inte möjligt att placera i utländska options- och terminsavtal som gäller enskilda värdepapper utan bankinspektionens tillstånd. Det är inte ändamålsenligt att genom lag föreskriva sådana detaljerade förutsättningar, och därför föreslås att bankinspektionen skall meddela behövliga föreskrifter om saken.

Eftersom föreskriften enligt 3 § 1 mom. lagen om åtgärder som gäller myndigheternas föreskrifter och anvisningar (573/89) är en allmän regel om vilken en myndighet har fattat beslut, skall den iakttas som förpliktande i de enskilda fall den avser. Eftersom 6 § enligt förslaget skall ändras så att bankinspektionen utövar tillsyn även över att föreskrifter som meddelats med stöd av lagen iakttas, kan inspektionen å andra sidan också effektivt ingripa vid underlåtelse att beakta föreskrifter den meddelat. Avsikten är likväl inte att placeringsfondens samtliga medel skall placeras i options- och terminsavtal eller uppställas som säkerhet för dylika, eftersom options- och terminsavtal inte är egentliga placeringsobjekt.

I paragrafens 6 mom. föreslås ett stadgande om att placeringsfonden skall ha de kontanta medel som verksamheten förutsätter. Förslaget motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 19.4). Med kontanta medel jämställs depositionsbankers kortfristiga, högst tre månader gällande, placeringscertifikat som är likvida. Det maximala beloppet av de kontanta medlen fastställs inte i direktivet, men det är inte rekommendabelt att de överstiger en fjärdedel av placeringsfondens medel. Om de kontanta medlen kontinuerligt överstiger detta, kan fondbolagets koncession återkallas med stöd av 8 §, eftersom fondverksamhet enligt 1 § i så fall inte bedrivs. Å andra sidan skall det finnas tillräckligt med kontanta medel för att fondandelar skall kunna inlösas utan svårigheter.

Paragrafens nya 7 mom. hänvisar till 37 §, i vilken det enligt förslaget skall stadgas om rätten att placera i fondandelar.

37 §. Enligt förslaget skall paragrafens 1 mom. stadga att fondbolaget får placera medel för placeringsfonder det förvaltar i aktier i ett aktiebolag högst till ett belopp som motsvarar 10 % av bolagets aktiekapital och 5 % av röstetalet för samtliga aktier. Förslaget innebär att placeringsfondens möjlighet att utöva ett väsentligt inflytande över en emittent begränsas märkbart. Förslaget baserar sig på placeringsfondsdirektivet (art. 25.1), vilket dock inte uttryckligen definierar den proportionella andel av emittentens värdepapper eller aktiekapital som placeringsfonden högst kan inneha. EG-kommissionen har likväl gett en rekommendation (85/612) enligt vilken varje medlemsstat skall beakta att lagen i en medlemsstat kan innehålla en exakt föreskrift om omfattningen av det särskilda inflytandet. I förslaget har

dessutom beaktats den maximigräns på 10 % som gäller för emittentens andel aktier utan rösträtt (art. 25.2). Fondbolaget kan också enligt den föreslagna ändringen av 14 § använda den rösträtt som aktier i placeringsfonden medför, om beslut därom särskilt fattats.

Det föreslås att den i 2 mom. stadgade maximala gränsen för den proportionella andel som kan placeras i värdepapper för en och samma emittent skall preciseras så att den motsvarar placeringsfundsdirektivet (art. 22.2). Därför får andelen värdepapper med samma emittent vara högst 10 % av placeringsfondens värde, och dylika emittenters andel värdepapper får inte sammanlagt överstiga 40 % av placeringsfondens värde. Således kan placeringsfonden t.ex. placera i fyra olika emittenters värdepapper så att den placerar 10 % av sina medel i vars och ens värdepapper.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. skall ändras så att fondbolaget kan placera medel för en placeringsfond det förvaltar i fondandelar för placeringsfonder som ett annat fondbolag förvaltar, dock högst fem procent av den förstnämnda placeringsfondens medel. Begränsningen baserar sig på direktivet (art. 24.1 och 24.2) och den är motiverad för förhindrande av kumulering av kostnaderna för förvaltningen.

Det föreslås att ett nytt 4 mom. skall fogas till paragrafen. Momentet avses stadga om undantag från placeringsbegränsningen som gäller fondbolag i fråga om värdepapper som ett offentligt samfund emitterat. Förslaget baserar sig på placeringsfundsdirektivet (art. 22.3), i vilket förteckningen över offentliga samfund omfattar EES-staterna, deras lokala offentliga samfund och sådana internationella offentliga samfund till vilka åtminstone två EES-stater hör. I värdepapper som dylika offentliga samfund emitterat eller garanterat kan fondbolaget i avvikelse från 2 mom. placera 35 % av medlen för en placeringsfond det förvaltar. I Finland anses kommunerna och kommunalförbunden vara lokala offentliga samfund.

Vidare föreslås i paragrafens 5 mom. ett stadgande om fondbolagets rätt att placera högst 25 % av placeringsfondens medel i masskuldebrev som emitterats av en depositionsbank eller något annat kreditinstitut, om institutet är underställt särskild offentlig tillsyn avsedd att skydda skuldebrevsinnehavarna. Sådana placeringar får dock intesammanlagt upp-

gå till över 80 % av placeringsfondens medel. Förslaget motsvarar placeringsfundsdirektivet (art. 22.4) sådant det lyder ändrat genom direktiv 88/220. De finländska depositionsbankerna är inte sådana kreditinstitut som här avses, eftersom de omfattas av reglerna om skydd av deponenterna och inte av skuldebrevsinnehavarna. Därför är det t.ex. inte möjligt att mer än 40 % av placeringsfondens medel är sådana värdepapper som emitterats av bolag som hör till samma koncern som kreditinstitutet, vilket är tillåtet enligt 2 mom. En emittent som handlat enligt detta skall enligt lag placera kapitalet från masskuldebrev i tillgångar, som under skuldebrevens hela giltighetstid täcker de med skuldebrev förenade fordringarna och som i händelse av emittentens oförmåga att fullgöra sina ekonomiska åtaganden med prioritet skall användas för återbetalning av kapital och upplupen ränta (art. 22.4).

Det föreslås att ett nytt 6 mom. skall fogas till paragrafen. Enligt det är investeringar i andelar för en placeringsfond som förvaltas av samma fondbolag tillåtna endast, om placeringsfonden har specialiserat sig på placeringar inom ett visst geografiskt område eller en viss ekonomisk sektor och om bankinspektionen godkänner sådana placeringar. Möjligheten att placera i andelar för en annan placeringsfond skall nämnas i stadgarna. Det är meningen att en s.k. universalfond skall placera i specialiserade fonders andelar och inte tvärtom. Fondbolaget får inte heller uppbära avgifter eller kostnader, om placeringsfonder det förvaltar placerar medel i varandras fondandelar. Förslaget baserar sig på placeringsfundsdirektivet (art. 24.3), enligt vilket det är ändamålsenligt att tillåta investeringar i sådana placeringsfonder som i sin verksamhet specialiserat sig på vissa placeringsobjekt. På detta sätt torde det vara möjligt att spara in på bl.a. kostnaderna för investeringsanalyser.

Enligt det nya 7 mom. som föreslagits till paragrafen kan bankinspektionen av särskilda skäl för viss tid bevilja undantag från paragrafens placeringsbegränsningar. Ett dylikt skäl är åtminstone exemplet i placeringsfundsdirektivet (art. 26.2), enligt vilket fondföretaget, om gränsvärdena överskridits av skäl som ligger utanför företagets rådighet eller som följd av att teckningsrätter utnyttjats, vid sina försäljningstransaktioner skall prioritera rättelse av detta förhållande under vederbörligt hänsynstagande till andelsägarnas intressen. Undantag

från paragrafens 4 mom. kan göras så att placeringsfondens samtliga tillgångar placeras i värdepapperen för ett offentligt samfund (art. 23.1). I så fall skall värdepapperen likväl vara från sex olika emissioner. Om detta är fallet, skall myndigheterna försäkra sig om att andelsägarna i dylika fondföretag erhåller samma skydd som andelsägarna i fondföretag som iakttar art. 22. Fondföretaget skall dessutom inneha värdepapper från åtminstone sex olika emissioner, och företaget får inte placera mer än 30 % av sina tillgångar i en och samma emission. Fondföretaget skall i fondens stadgar nämna de stater, lokala myndigheter eller offentliga internationella organ som emitterar eller garanterar sådana värdepapper i vilka företaget avser placera mer än 35 % av sina tillgångar (art. 23.2). Fondföretaget skall vidare i sina prospekt och reklambroschyrer på framträdande plats omnämna det nämnda undantaget och de stater, lokala myndigheter eller offentliga internationella organ i vilkas värdepapper fondföretaget har placerat eller avser placera över 35 % av sina tillgångar (art. 23.3).

39 §. Det föreslås att paragrafen skall ändras så att fondbolaget inte får bevilja kredit av placeringsfondens medel. Förslaget baserar sig på placeringsfondsdirektivet (art. 41.1). Stadgandet förbjuder dessutom fondbolaget att gå i borgen för skuld för tredje person. Å andra sidan förbjuder paragrafen inte fondbolaget från att bedriva sådan effektiv egendomsförvaltning som avses i 36 § 5 mom. eller från att förvärva värdepapper som inte betalats i sin helhet (art. 41.2).

Enligt paragrafens 2 mom. kan bankinspektionen av särskilda skäl för viss tid bevilja undantag från förbudet i 1 mom. Inspektionens rätt att meddela föreskrifter om kreditupptagning eller om användningen av egendom som kreditsäkerhet motsvarar den nuvarande lagen.

6 kap. Förvaringsinstitut

40 §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. alltså skall innehålla en förteckning över de inrättningar som kan vara förvaringsinstitut. Det föreslagna stadgandet avses likväl innehålla ett förbud för fondbolaget att vara förvaringsinstitut, eftersom samma förbud finns i placeringsfondsdirektivet (art. 10.1). Förbudet beror på att fondbolagets och förvaringsinstitutets uppgifter är helt olika. Direktivet förbju-

der dock inte att fondbolaget använder fondbolaget som förvaringsinstitut. Dessutom föreslås att placeringsfondens medel skall förvaras i endast ett förvaringsinstitut. Placeringsfonden kan således inte automatiskt förvara sina tillgångar i fler än ett förvaringsinstitut. Förslaget bygger på placeringsfondsdirektivet (art. 55), enligt vilket de behöriga myndigheterna får tillåta de fondföretag som förvarade sina medel i fler än ett förvaringsinstitut den dag då direktivet antogs, dvs. den 20 december 1985, att fortsätta med sin praxis. Ett dylikt stadgande kan dock inte tas med i lagen, eftersom det är fråga om en övergångsbestämmelse som gäller EG. En motsvarande bestämmelse ingår inte i EES-avtalet.

Det föreslås att regleringen i den gällande 1 mom. av förvaringsinstitutets uppgifter skall flyttas till paragrafens 2 mom. Förslaget motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 7.3), i vilket förvaringsinstitutets uppgifter regleras noggrannare än i den gällande lagen.

Paragrafens nya 3 mom. föreslås reglera förvaringsinstitutets skyldigheter att sköta sina uppgifter självständigt och enbart till förmån för andelsägarna. Det föreslagna stadgandet anknyter till det föreslagna förbudet i 1 mom., enligt vilket fondbolaget inte får vara förvaringsinstitut. Eftersom fondbolaget dock får höra till förvaringsinstitutets koncern, föreslås det att lagen stadgar om institutets skyldighet att handla oberoende av sina övriga intressen i fråga om affärsverksamhet.

I paragrafens nya 4 mom. föreslås ett stadgande om kravet i fråga om den stat där förvaringsinstitutet har sitt säte. Förslaget motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 8.1) och innebär att fondbolaget inte fritt kan välja förvaringsinstitut, utan valet av institut skall å ena sidan underställas bankinspektionen för godkännande enligt 17 § och å andra sidan skall utländska förvaringsinstitut vara etablerade i Finland, om ett finländskt fondbolag ämnar investera i utländska värdepapper. Enligt direktivet skall förvaringsinstitutet ha sitt säte i samma medlemsstat som fondbolaget eller vara etablerat där, om det har sitt säte i en annan medlemsstat (art. 8.1). Detta krav uppfylls bl.a. om ett finländskt kreditinstitut har ett utländskt filialkontor i en EES-stat i vilken placeringsfonden äger värdepapper som är föremål för offentlig handel. Direktivets bestämmelse baserar sig på strävan att underställa fondbolagets och förvaringsinstitutets verksam-

het endast en myndighets tillsyn samt på vetskapen om att samarbetet mellan förvaringsinstitutet och fondbolaget skall vara intimt. Av direktivet följer således att ett i Finland verksamt filialkontor för ett kreditinstitut i en EES-stat kan vara förvaringsinstitut för ett fondbolag i Finland. Filialkontoret för ett sådant kreditinstitut som inte har sitt säte i någon EES-stat kan likväl enligt direktivet inte vara förvaringsinstitut i Finland. Detta beror på att kreditinstitutets filialkontor inte är en juridisk person och därmed har det inte sitt säte i Finland. Dotterbolaget för ett kreditinstitut i en annan stat än en EES-stat kan dock vara förvaringsinstitut i Finland, eftersom det är en självständig juridisk person.

41 §. I paragrafens 1 mom. föreslås en teknisk precisering, som beror på den i 1 § föreslagna ändringen av begreppet förvaringsinstitut. Det föreslås också att 1 mom. skall innehålla ett stadgande om skyldigheten att av bankinspektionen ansöka om tillstånd för byte av förvaringsinstitut. Dessutom föreslås stadganden i överensstämmelse med direktivet (art. 11) om att fondbolaget och förvaringsinstitutet i det avtal de ingår skall komma överens om de förutsättningar under vilka förvaringsinstitutet kan bytas ut och om andelsägarnas skydd i fall av ett dylikt byte. En sådan avtalsbestämmelse befriar dock inte fondbolaget från att be om godkännande av bankinspektionen om det vill byta ut förvaringsinstitut. Förslaget motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 4.4).

42 §. I paragrafen föreslås stadgande av förvaringsinstitutets ansvar gentemot fondbolaget och placeringsfondens andelsägare för sådan förlust dessa föranleds på grund av att institutet har försummat att uppfylla sina förpliktelser eller på grund av bristfällig skötsel av uppgifterna. Förslaget bygger på direktivet (art. 9), och eftersom det är fråga om en bestämmelse om skadeståndsansvar, föreslås det att dess bindande verkan understryks med ett särskilt omnämnande om att avtal som strider mot stadgandet är ogiltiga. Stadgandet gäller således ett visst slags principalansvar, vars garanterande inte innebär sådant överförande av ansvar som här avses. Det föreslås att stadgandet i 59 § 2 mom., som innebär samma sak, upphävs, eftersom det är konsekvent att stadga om förvaringsinstitutets ansvar i anknäytning till stadgandena om förvaringsinstitut.

7 kap. Revision och bokslut

46 §. Det föreslås att paragrafen skall preciseras tekniskt på grund av förslaget att införa begreppet förvaringsinstitut i 1 §.

47 §. Det föreslås att paragrafens 2 mom. skall ändras. Enligt ändringsförslaget skall revisorn följa de stadganden på lägre nivå som eventuellt meddelas med stöd av den lag enligt förslaget skall ändras. I paragrafens 4 mom. föreslås ett stadgande om revisorns skyldighet att kontinuerligt, minst en gång i månaden, granska riktigheten av det beräknade värdet av en fondandel och att fonden sköts enligt stadgarna.

48 §. Det föreslås att den finska språkdräkten i paragrafens 3 mom. skall justeras så att begreppet "rahoitusyhtiö" ersätts med ordet "rahastoyhtiö" (fondbolag).

49 §. I paragrafen föreslås närmast tekniska preciseringar som beror på fondbolagens utvidgade upplysningsplikt och på de handlingar som behövs för fullgörande av plikten. Dessutom föreslås att fondbolaget skall sända bankinspektionen de handlingar som revisorer-na överlämnat till bolagets styrelse. Stadgandet motsvarar vad som stadgas i lagen om bankinspektionen.

50 §. Det föreslås att ett nytt 3 mom. skall fogas till paragrafen. Enligt det föreslagna momentet är fondbolagets och placeringsfondens räkenskapsperiod kalenderåret, om inte bankinspektionen av särskilda skäl beviljar undantag.

8 kap. Överförande av och upphörande med fondverksamhet

52—56 §§. I paragraferna föreslås tekniska preciseringar, som baserar sig på ändringsförslaget i fråga om det i 1 och 40 §§ införda begreppet förvaringsinstitut.

9 kap. Fondbolagens upplysningsplikt

57 §. I paragrafens 1 mom. föreslås stadgande av fondbolagets skyldighet att offentliggöra ett särskilt fondprospekt över varje placeringsfond det förvaltar. Förslaget motsvarar placeringsfondsdirektivet (art. 27.1). Vidare föreslås att prospektet skall hållas aktuellt. Förslaget grundar sig på direktivet (art. 30). I praktiken

kan prospektet kompletteras genom offentliggörande av ett nytt prospekt eller en bilaga till det föregående prospektet. Fondbolaget skall alltså komplettera prospektet också före och efter att halvårsrapporten offentliggjorts, om det har skett väsentliga förändringar i fondens placeringsverksamhet eller om fondens stadgar har ändrats. Till prospektet skall bifogas placeringsfondens stadgar. På samma sätt kan alla enskilda betydande fakta offentliggöras som bilaga till prospektet, t.ex. som underrättelser.

I paragrafens 2 mom. föreslås stadganden om prospektets minimiinhåll. Enligt förslaget skall fondprospektet innehålla de väsentliga och tillräckliga uppgifter som behövs för att placerare skall kunna göra en välgrundad bedömning av placeringsfondens fondandelar och andelarnas värde. Förslaget baserar sig på placeringsfundsdirektivet (art. 28.1).

Enligt paragrafens nya 3 mom. utfärdas närmare föreskrifter om prospektets innehåll genom finansministeriets beslut. De till placeringsfundsdirektivet bifogade listorna A och B innehåller detaljerade bestämmelser om innehållet i prospektet. Förslaget om införande av reglering på lägre nivå motsvarar de ändringsförslag i fråga om emittentens upplysningsplikt enligt 2 kap. värdepappersmarknadslagen som har föreslagits (RP /92).

57 a. I det nya 57 a § 1 mom. föreslås ett stadgande om fondbolagets skyldighet att offentliggöra en halvårsrapport för varje placeringsfond det förvaltar. Halvårsrapporten kan offentliggöras antingen för de sex första månaderna av varje räkenskapsperiod eller som delårsrapport så att den första rapporten offentliggörs för de fyra första månaderna och den andra rapporten för de fyra därpå följande månaderna. Halvårsrapporten skall offentliggöras inom två månader från utgången av rapportperioden. Förslaget grundar sig på placeringsfundsdirektivet (art. 27.1 och 27.2).

Enligt paragrafens 2 mom. utfärdas föreskrifter om halvårsrapportens innehåll genom finansministeriets beslut.

57 b §. I det nya 57 b § 1 mom. föreslås ett stadgande om fondbolagets skyldighet att för varje placeringsfond det förvaltar offentliggöra en årsberättelse för varje räkenskapsperiod. Årsberättelsen skall offentliggöras inom fyra månader efter utgången av räkenskapsperioden. Förslaget baserar sig på placeringsfundsdirektivet (art. 27.1 och 27.2).

Enligt paragrafens 2 mom. skall årsberättel-

sen innehålla bokslut, resultaträkning och balansräkning samt de väsentliga och tillräckliga uppgifter som behövs för att placerare skall kunna göra en välgrundad bedömning av utvecklingen av fondens verksamhet och av dess resultat. Förslaget baserar sig på placeringsfundsdirektivet (art. 28.2).

Enligt paragrafens 3 mom. utfärdas närmare föreskrifter om årsberättelsens innehåll genom finansministeriets beslut.

10 kap. Särskilda stadganden

59 §. Det föreslås att paragrafens 2 mom. skall upphävas och att stadgandet i momentet skall flyttas till den ändrade 42 §.

67 a §. Förslaget innebär att den nya 67 a § innehåller ett stadgande om förbud för utländska fondföretag att bedriva lagstridig marknadsföring. Förslaget motsvarar regleringen av marknadsföring och avtalsvillkor i 7 kap. 2 § värdepappersmarknadslagen. Bankinspektionen föreslås därmed inte erhålla rätt att förbjuda ett utländskt fondföretag att använda sitt firmanamn i strid med 4 § 3 mom. och på ett vilseledande sätt, utan denna rättighet skall enligt förslaget tillkomma marknadsdomstolen, och det föreslås att ett omnämnande av detta skall fogas till lagen om marknadsdomstolen (41/78).

11 kap. Straffstadganden

69 §. Enligt förslaget skall till paragrafen som 3 punkt fogas ett straffstadgande som gäller brott mot begränsningen av kortfristig handel, vilken enligt förslaget skall regleras i 15 §. Dessutom föreslås att paragrafens nya 4 punkt stadgar om förbud mot att inkludera mot sanningen stridande eller vilseledande uppgifter i sådana handlingar som avses i 9 kap. och som emittenten skall offentliggöra. Förslaget motsvarar straffstadgandena i värdepappersmarknadslagen. Förslaget behövs för förenhetligande av straffstadgandena i värdepappersmarknadslagen och lagen om placeringsfonder.

1.2. Lag om ändring av lagen om marknadsdomstolen

6 §. Det föreslås att paragrafen skall ändras

så att det vid brott mot det förbud som nämns i det till lagen om placeringsfonder fogade 4 § 3 mom. går att ingripa på samma sätt som vid vilseledande marknadsföring av värdepapper. Enligt det nämnda stadgandet får ett fondföretag från en EES-stat eller ett annat utländskt fondföretag inte använda det firmanamn som registrerats i den stat där företaget har sitt säte, om dess användning i Finland vore ägnad att vilseleda placerare. Den föreslagna ändringen utvidgar paragrafens tillämpningsområde, men inte dess innehåll i sak.

1.3. Lag om ändring av lagen om värdepappersförmedlingsrörelse

17 §. I paragrafens 1 mom. 8 punkt föreslås en teknisk komplettering som anknyter till den föreslagna ändringen av 1 § lagen om placeringsfonder. Enligt förslaget skall uttrycket förvaringsinstitut användas i stället för ordet förvaringsbank.

1.4. Lag om ändring av värdepappersmarknadslagen

1 §. Det föreslås att det nya 1 kap. 1 § 2 mom. värdepappersmarknadslagen skall utgöra en hänvisning till den gällande lagen om placeringsfonder (480/87), i vars 2 § rätten att bedriva verksamhet där allmänheten erbjuds att delta i gemensamma placeringar i värdepapper begränsas. Enligt det nämnda stadgandet får dylik verksamhet bedrivas endast såsom fondverksamhet eller så, att deltagandet i placeringen sker genom tecknande av aktier i aktiebolag som bedriver sådan placeringsverksamhet. Avsikten med den föreslagna hänvisningen är att påpeka att det förutom de möjligheter som lagen om placeringsfonder erbjuder inte finns andra möjligheter att erbu-

da allmänheten gemensamma placeringsformer. Därmed är t.ex. upprätthållandet av en placeringsklubb inte sådan fondverksamhet som avses i lagen om placeringsfonder, även om medlemskap i klubben skulle erbjudas samtidigt med möjligheten att placera medel i klubbens användning.

De flesta av placeringsfondsdirektivets (85/611) bestämmelser om investeringsbolag (t.ex. art. 14—18) är liknande med artiklarna om placeringsfonder. Därför kan det vara motiverat att även i Finland utveckla regleringen av investeringsbolag under de närmaste åren. I anknytning till reformen av lagen om aktiebolag (734/78) torde utredning ske av skapandet av verksamhetsförutsättningar för de s.k. investeringsbolagen med variabelt kapital (*"investment companies with variable capital"*). På dessa bolag tillämpas inte II bolagsrättsliga direktivet (77/91) i överensstämmelse med det nämnda direktivet (art. 1.2). De behov av ändringar som de aktiebolagsrättsliga direktiven föranleder träder i kraft i Finland huvudsakligen vid ingången av år 1995. Det faktum att lagen om aktiebolag i anknytning till det möjliggör aktier utan rösträtt torde öka möjligheterna att bilda aktiebolag med variabelt kapital, och därför torde det då vara möjligt att föreslå att reglering i fråga om investeringsbolag med variabelt kapital utarbetas. I detta skede föreslås att fondverksamhet i Finland endast kan bedrivas i form av sammanslutningar av fondtyp.

2. Ikraftträdande

De föreslagna ändringar har samband med irafträdandet av EES-avtalet. Det föreslås att lagförändringar skall träda i kraft i tidpunkt som skall stadgas genom förordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om placeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 8 maj 1987 om placeringsfonden (480/87) 19 § 2 mom., 20 §, 30 § 1 mom. 5 och 6 punkten samt 59 § 2 mom.,

ändras i § 4 och 5 punkten, 6 §, 8 §, 10 § 1 mom., 13 § 1 mom., 14 §, 15 §, 16 § 2 mom., 17 § 1, 2, 4, 5, och 9 punkten, 18 § 3 mom., 19 § 1 mom., 30 § 1 mom., 31 § 3 mom., 33 § 2 mom., 35 §, 36 §, 37 §, 39 §, rubriken för 6 kap., 40 §, 41 §, 42 §, 46 §, 47 § 2 mom., den finska språkdräkten i 48 § 3 mom., 49, 52, 53, 54 och 55 §§, 56 § 1 mom., rubriken för 9 kap., 57 § och 69 § 2 och 3 punkten, av dessa lagrum 1 § 4 punkten sådan den lyder i lag av den 26 maj 1989 (500/89) och 40 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 28 december 1990 (1287/90), samt

fogas till 1 § en ny 6 punkt, till 2 § nya 2-5 mom., till 4 § ett nytt 3 mom., till 10 § nya 3 och 4 mom., till 23 § ett nytt 2 mom., till 47 § ett nytt 4 mom., till 50 § ett nytt 3 mom., till lagen nya 57 a och 57 b §§, ett nytt 10 kap. före 58 §, en ny 67 a §, ett nytt 11 kap. före 68 § och till 69 § nya 4 och 5 punkten, som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

I denna lag avses med

4) förvaringsinstitut sådana kreditinstitut, värdepappersförmedlingsföretag och i Finland placerade filialkontor för utländska kreditinstitut som förvarar en placeringsfonds tillgångar samt sköter inbetalningar och utbetalningar som avser fonden,

5) fondandelsägare varje person eller samfund som äger en eller flera andelar av den egendom som ingår i placeringsfonden, samt med

6) värdepapper bevis enligt definitionen i 1 kap. 2 § värdepappersmarknadslagen (495/89), med undantag av bevis över placeringsfondsandelar.

2 §

Placeringsfonder som erhållit koncession i en stat som tillhör Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller andra därmed jämförbara företag som bedriver gemensam placeringsverksamhet (*fondföretag*) får likväl i avvikelse från 1 mom. marknadsföra sina andelar till allmänheten i Finland och på dessa skall inte tillämpas vad denna lag nedan stadgar om fondbolag och placeringsfonder.

Sådana fondföretag som avses i 2 mom. skall innan de börjar marknadsföra sina andelar till

allmänheten i Finland, om inspektionen så kräver, tillstålla bankinspektionen följande på finska eller svenska:

1) intyg över att företaget erhållit koncession av den myndighet som i den stat där företaget har sitt säte motsvarar bankinspektionen,

2) fondens stadgar eller bolagsordningen,

3) fondprospektet, den senaste årsberättelsen och den därefter offentliggjorda halvårsrapporten, samt

4) upplysningar om vilka åtgärder som vidtagits för marknadsföring av företagets fondandelar i Finland och för betalningar till andelsägarna.

Sådana fondföretag som avses i 2 mom. får inleda marknadsföringen av sina andelar till allmänheten två månader efter att anmälan enligt 3 mom. gjorts, om inte bankinspektionen under den tiden av särskilda skäl förbjuder inledandet av marknadsföringen. De uppgifter som avses i 3 mom. skall offentliggöras på finska eller svenska och, om bankinspektionen så kräver, skall finska eller svenska användas då andelarna marknadsförs.

Fondföretag som erhållit koncession i en stat utanför det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan av finansministeriet få tillstånd att marknadsföra sina andelar till allmänheten i Finland.

4 §

Utländska fondföretag får inte använda enbart den firma som registrerats i den stat där företaget har sitt säte, om dess användning i

Finland vore ägnat att vilseleda allmänheten.

6 §

Tillsynen över att denna lag, med stöd av den utfärdade stadganden och myndigheters med stöd av dessa meddelade föreskrifter iaktas samt över fondbolagens och placeringsfondernas verksamhet och marknadsföringen av fondföretagens andelar utövas av bankinspektionen.

Bankinspektionen har rätt att av ett sådant utländskt fondföretag som avses i 2 § få de upplysningar som tillsynen förutsätter och att av företaget få kopior av handlingar som den anser vara nödvändiga för tillsynen.

Om bankinspektionens rätt att lämna uppgifter till utländska tillsynsmyndigheter som sköter motsvarande uppgifter stadgas i lagen om bankinspektionen (1273/90).

2 kap.

Fondbolags bildande

8 §

Finansministeriet kan återkalla ett fondbolags koncession, om bolaget i sin verksamhet i väsentlig grad har brutit mot lagar eller förordningar, föreskrifter som myndigheter meddelat med stöd av dessa, bolagets bolagsordning, koncessionsvillkoren eller stadgarna för de placeringsfonder som bolaget förvaltar eller om fondbolaget inte uppfyller villkoren för koncessionen.

10 §

Ett fondbolag vars ekonomiska verksamhetsförutsättningar och förvaltning uppfyller de krav som ställs på tillförlitlig fondverksamhet skall beviljas koncession, om dess bildande inte strider mot ett allmänt intresse.

Ett fondbolags förvaltning anses inte uppfylla kraven på tillförlitlig fondverksamhet, om inte fondbolagets och förvaringsinstitutets styrelsemedlemmar och verkställande direktör har erforderlig vandel eller om de inte har den erfarenhet som behövs för uppgifterna. Om sammansättningen av fondbolagets eller förvaringsinstitutets styrelse ändras eller om verkställande direktören byts ut, skall bankinspektionen informeras om detta ofördröjligen.

Finansministeriet skall avgöra en ansökan om koncession inom sex månader från det att

ansökan inkommit. Om ministeriet under denna tid inbegär tilläggsutredningar av den sökande, räknas tidsfristen från den dag då ministeriet tagit emot tilläggsutredningen. Ansökan anses vara avslagen, om den inte avgörs inom den utsatta tiden.

13 §

Fondbolagets styrelse skall ha minst tre medlemmar. Minst hälften av styrelsemedlemmarna och verkställande direktören skall vara bosatta i Finland eller någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansministeriet kan av särskilda skäl bevilja bolaget tillstånd att göra avsteg från de krav som här stadgas.

14 §

Om utövning av den rösträtt aktierna i en placeringsfond medför vid bolagsstämman skall i varje särskilt fall beslutas separat i fondbolagets styrelse. Beslut får likväl inte fattas, om inte de medlemmar av styrelsen som valts av fondandelsägarna och som avses i 13 § 2 mom. understöder beslutet. Härvid skall i beslutet ges närmare anvisningar med hänsyn till röstningen.

15 §

Fondbolaget, aktieägare i bolaget eller ett samfund som lyder under fondbolagets eller dess aktieägarers bestämmanderätt får inte äga andelar i placeringsfonder som fondbolaget förvaltar.

I fråga om fondbolag eller förvaringsinstitut gäller att

- 1) medlemmar i styrelsen,
- 2) verkställande direktören,
- 3) revisorer och de funktionärer i en revisionsammanslutning som är huvudansvariga för revisionen av bolaget, samt
- 4) någon annan som är anställd hos fondbolaget eller förvaringsinstitutet och som har möjlighet att påverka besluten som gäller placeringen av fondens medel för egen räkning får förvärva fondandelar i en sådan placeringsfond som fondbolaget i fråga förvaltar och som förvaringsinstitutet i fråga förvarar endast såsom långfristiga placeringar. En placering är långfristig, om tiden mellan förvärvet av fondandelen och dess överlåtelse mot vederlag respektive överlåtelse mot vederlag och förvärv är minst sex månader.

Den begränsning av handeln som avses i 2

mom. tillämpas också på ett sådant samfund i vilket någon som avses i 2 mom. ensam eller tillsammans med medlemmar av sin familj eller med någon annan som nämns i 2 mom. eller en medlem av dennes familj har bestämmanderätten.

Den som avses i 2 mom. får inte utan bankinspektionens tillstånd mot vederlag förvärva värdepapper av en placeringsfond som fondbolaget förvaltar och inte heller mot vederlag överlåta värdepapper till en dylik placeringsfond, om inte förvärvet eller överlåtelsen genomförs genom förmedling av sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen.

Den som avses i 2 mom. skall när han tillträder uppdraget underrätta fondbolaget om sitt innehav av sådana aktier och till aktier berättigande värdepapper i vilka medel för placeringsfonder som fondbolaget förvaltar kan placeras, avtal och förbindelser om förvärv och överlåtelse av dylika värdepapper samt de förändringar i ägandeförhållandet av dylika värdepapper som minst uppgår till det belopp som bankinspektionen fastställt.

Den som avses i 2 mom. skall underrätta fondbolaget om vem som han är förmyndare för, om samfund som avses i 3 mom. och om andra samfund och stiftelser i vilka han har ett avsevärt inflytande. En person har ett avsevärt inflytande i ett samfund eller en stiftelse, om han där intar en sådan ställning som nämns i 2 mom. eller en därmed jämförbar ställning eller om han är bolagsman i ett öppet bolag eller ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag.

Anmälan enligt 5 mom. skall göras inom 14 dygn efter det ett uppdrag som nämns i 2 mom. togs emot eller efter det en ändring skedde i de omständigheter som nämns i 6 mom.

Vad som stadgas i 5 kap. 5 § värdepappersmarknadslagen om register över aktieinnehav för dem som har insynsställning tillämpas på motsvarande sätt på register som fondbolaget för över värdepapper som ägs av de anmälningsskyldiga som nämns i 2 mom.

Bankinspektionen kan av särskilda skäl bevilja undantag från de begränsningar som avses i 2 och 3 mom.

En styrelsemedlem i fondbolaget som valts av fondandelsägarna får inte äga aktier i eller vara anställd hos fondbolaget eller förvaringsinstitutet. Han får inte heller vara styrelse- eller direktionsmedlem i något annat fondbolag eller något annat förvaringsinstitut.

4 kap.

Placeringsfonder

16 §

I placeringsfondens namn skall ingå ordet placeringsfond. Placeringsfondens namn skall tydligt skilja sig från namnen på de placeringsfonder som fastställt sina stadgar före fonden i fråga. Benämningen placeringsfond får användas endast om en placeringsfond enligt denna lag.

17 §

I stadgarna för en placeringsfond skall anges

1) placeringsfondens namn samt fondbolagets och förvaringsinstitutets firma,

2) närmare grunder för utövandet av fondverksamheten,

4) grunderna för den ersättning som fondbolaget och förvaringsinstitutet får för sin verksamhet,

5) grunderna för vinstutdelningen samt var och hur vinstutdelningen sker,

9) när och var placeringsfondens halvårsrapport och fondprospekt, placeringsfondens och fondbolagets årsberättelse samt uppgifter om försäljnings- och inlösningspriser på fondandelar skall finnas tillgängliga för allmänheten, samt

18 §

En ändring av placeringsfondens stadgar träder i kraft en månad efter det bankinspektionen har fastställt ändringen, om inte inspektionen föreskrivit annat.

19 §

Fondbolaget får inte inleda marknadsföring till allmänheten av andelarna i en placeringsfond den förvaltar innan fondens stadgar har fastställts. Detsamma gäller i fråga om tillförande av medel till placeringsfondens.

23 §

Oberoende av vad som stadgas i 1 mom. kan placeringsfonden i sina stadgar föreskriva att

ingen vinst alls utdelas till andelsägarna av fondens tillgångar.

30 §

Ett andelsbevis skall ange

- 1) fondandelsägarens och placeringsfondens namn, fondbolagets firma samt förvaringsinstitutets firma,
- 2) andelsbevisets ordningsnummer,
- 3) antalet fondandelar som hör till andelsbeviset, samt
- 4) hur fondandelar inlöses.

31 §

Var och en har rätt att ta del av registret och att mot ersättning av kostnaderna få utdrag och kopior ur registret.

33 §

Om medel för inlösen måste anskaffas genom försäljning av värdepapper, skall försäljningen ske utan oskäligt dröjsmål, dock alltid inom två veckor efter det krav på inlösen framställdes hos fondbolaget. Inlösen skall ske så snart medlen från försäljningen av värdepapperen har inlutit. Om inte placeringsfondens stadgar föreskriver annat, skall andelen i överensstämmelse med 1 mom. inlösas till sitt värde på inlösningsdagen. Bankinspektionen kan av särskilda skäl bevilja tillstånd till att den tidsgräns som uppställts för försäljningen av värdepapperen överskrids.

5 kap.

Fondbolags placeringsverksamhet

35 §

Fondbolaget får inte bedriva annan verksamhet än fondverksamhet, om inte finansministeriet beviljar tillstånd att bedriva verksamhet som väsentligen hör ihop med fondverksamheten.

36 §

Fondbolaget skall sprida riskerna av placeringsverksamheten då det placerar placeringsfondens medel.

Placeringsfondens medel skall placeras utan oskäligt dröjsmål. De kan placeras i

1) värdepapper som i Finland är föremål för sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen,

2) värdepapper som är föremål för handel i ett omsättningssystem som finns eller verkar i en annan stat och som nämns i placeringsfondens stadgar samt som kan jämföras med sådan offentlig handel som avses i 1 punkten,

3) värdepapper vilkas emissionsvillkor omfattar en förbindelse att göra värdepapperen till föremål för offentlig handel inom ett år efter att de emitterats i ett sådant omsättningssystem som avses i 1 eller 2 punkten och som nämns i placeringsfondens stadgar,

4) andra värdepapper än de som avses i 1, 2 och 3 punkten samt sådana värdepapper enligt 3 punkten, som inte gjorts till föremål för offentlig handel ett år efter emissionen, till ett sammanlagt belopp som motsvarar högst en tiondedel av placeringsfondens värde, eller

5) fordringar som inte kan anses vara värdepapper, dock högst till ett sammanlagt belopp som motsvarar en tiondedel av placeringsfondens värde.

Bankinspektionen kan av särskilda skäl för en viss tid bevilja undantag från förpliktelsen enligt 2 mom.

De placeringar som avses i 1 mom. 4 och 5 punkten får tillsammans inte överstiga en tiondedel av placeringsfondens värde.

På de villkor som bankinspektionen uppställer kan placeringsfonden för att främja en effektiv egendomsförvaltning placera medel i sådana standardiserade options- och terminsavtal som avses i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/88). Med bankinspektionens tillstånd kan placeringsfonden placera medel i sådana options- och terminsavtal som gäller i 2 mom. 2 och 3 punkten nämnda värdepapper och som avses ge skydd mot valuta- och ränterisker.

Placeringsfonden skall ha de kontanta medel som verksamheten förutsätter.

Om rätten att placera i placeringsfondens fondandelar stadgas i 37 §.

37 §

Fondbolaget får av medlen i de placeringsfonder, som det förvaltar, i aktier i ett aktiebolag placera högst ett belopp som motsvarar en tiondedel av bolagets aktiekapital och en tjugonedel av röstetalet för samtliga aktier.

Fondbolaget får i värdepapperen för en och samma emittent av en placeringsfonds medel placera ett belopp som motsvarar högst en tiondedel av fondens värde. Dessa placeringar får uppgå till högst två femtedelar av placeringsfondens medel.

Fondbolaget får inte äga aktier i något annat fondbolag och inte heller placera medel i de placeringsfonder, som det förvaltar, i något annat fondbolags aktier. Fondbolaget får placera högst en tjugonedel av medlen för en placeringsfond, som det förvaltar, i andelar i placeringsfonder som något annat fondbolag förvaltar.

Oberoende av vad som stadgas i 2 mom. får fondbolaget placera 35 procent av placeringsfondens medel i värdepapper vilkas emittent eller garant är den finska staten, en finländsk kommun eller ett finländskt kommunalförbund eller en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, en delstat i en sådan stat eller något annat regionalt offentligt samfund eller ett internationellt offentligt samfund vilken åtminstone två stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är medlemmar.

Oberoende av vad som stadgas i 2 mom. får fondbolaget placera högst en fjärdedel av placeringsfondens medel i masskuldebrev vilkas emittent är ett sådant kreditinstitut som är underkastat offentlig tillsyn avsedd att skydda skuldebrevsinnehavarna och som har sitt säte i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Dessa placeringar får uppgå till högst fyra femtedelar av placeringsfondens medel.

Placeringsfondens medel får inte placeras i en placeringsfond som samma fondbolag förvaltar, om inte den senare fonden har specialiserat sig på placeringar inom ett visst geografiskt område eller en viss ekonomisk sektor och om inte möjligheten till dylika placeringar nämns i placeringsfondens stadgar. Fondbolaget får inte ta ut avgifter eller kostnader för dylika placeringar.

Bankinspektionen kan av särskilda skäl för viss tid bevilja undantag från en förpliktelse enligt 1-5 mom. och förbudet enligt 6 mom.

39 §

Fondbolaget får inte uppta kredit för fondverksamheten eller lämna egendom som tillhör placeringsfonden i pant eller på annat sätt använda sådan egendom som kreditsäkerhet

och inte heller bevilja kredit av en placeringsfonds medel.

Bankinspektionen kan av särskilda skäl för viss tid bevilja undantag från förbudet enligt 1 mom. Bankinspektionen har rätt att meddela föreskrifter om kreditupptagning eller om användning av egendom som kreditsäkerhet.

6 kap.

Förvaringsinstitut

40 §

Värdepapperen i en placeringsfond och övriga tillgångar skall förvaras i endast ett förvaringsinstitut. Institutet kan vara ett kreditinstitut, ett värdepappersförmedlingsföretag eller ett utländsk kreditinstituts filialkontor i Finland. Ett fondbolag kan vara förvaringsinstitut endast i de fall om vilka det stadgas i 8 kap.

Förvaringsinstitutet skall

1) se till att lagen och placeringsfondens stadgar iakttas vid sådan försäljning, emission och inlösen av andelar som fondbolaget utför åt fonden,

2) se till att andelarnas värde beräknas i överensstämmelse med lag och fondens stadgar,

3) iakttä fondbolagets föreskrifter, om de inte strider mot lag eller fondens stadgar,

4) se till att avgifter för åtgärder som berör en placeringsfonds medel betalas inom utsatt tid,

5) se till att en placeringsfonds intäkter används i överensstämmelse med lag och fondens stadgar.

Förvaringsinstitutet skall sköta sina uppgifter självständigt till förmån för fondandelsägarna.

Förvaringsinstitutet skall ha sitt säte i Finland eller, om det har sitt säte i någon annan stat, vara etablerat i Finland.

41 §

Fondbolaget och förvaringsinstitutet skall ingå en skriftlig överenskommelse om förvaringen och skötseln av tillgångarna. Överenskommelsen skall innehålla föreskrifter om utbyte av förvaringsinstitut. För överenskommelsen och ändringar i den skall begäras godkännande av bankinspektionen. Institutet får inte bytas utan inspektionens tillstånd.

42 §

Förvaringsinstitutet är ansvarigt mot fond-

bolaget och placeringsfondens andelsägare för förluster som drabbar dem som följd av att institutet uppsåtligt eller av vårdslöshet låtit bli att sköta sina förpliktelser. En överenskommelse om överförande av detta ansvar på tredje person är ogiltig.

7 kap.

Revision och bokslut

46 §

Fondbolagets styrelse och verkställande direktör samt förvaringsinstitutets direktion eller styrelse och verkställande direktör skall bereda en revisor tillfälle att verkställa granskning i den omfattning som denne anser påkallat samt ge de upplysningar och den hjälp som revisorn begär.

47 §

Revisorn skall följa de särskilda anvisningar som meddelats av fondbolagets bolagsstämma och fondandelsägarstämman, om de inte strider mot lag, stadganden som givits med stöd av lag och föreskrifter som myndigheter meddelat med stöd av dessa, fondbolagets bolagsordning, placeringsfondens stadgar eller god revisionsed.

Revisorn skall kontinuerligt, minst en gång i månaden, granska riktigheten av det beräknade värdet av en fondandel och att fonden sköts enligt stadgarna.

49 §

Fondbolaget skall utan skäligt dröjsmål till bankinspektionen sända fondbolagets och placeringsfondens bokslutshandlingar, revisionsberättelserna samt de handlingar om skötseln av fondbolaget och placeringsfonden vilka revisorerna överlämnat till styrelsen och kopior av protokollen från bolagets bolagsstämmor och fondandelsägarstämmorna samt fondens halvårsrapport.

50 §

Räkenskapsperioden för fondbolaget och placeringsfonden utgörs av kalenderåret, om

inte bankinspektionen av särskilda skäl beviljar undantag från detta.

8 kap.

Överförande av och upphörande med fondverksamhet

52 §

Återkallas fondbolagets koncession, träder bolaget i likvidation eller avträds bolagets egendom till konkurs eller upphör bolaget annars med sin verksamhet, skall förvaringsinstitutet omedelbart överta förvaltningen av placeringsfonden.

53 §

Då förvaringsinstitutet förvaltar en placeringsfond gäller i fråga om dess rättigheter och skyldigheter vid bedrivande av fondverksamheten i tillämpliga delar vad som stadgas om fondbolag, om inte annat följer av detta kapitel.

Oberoende av vad som stadgas i 14 § får förvaringsinstitutet inte utöva rösträtten för de aktier som hör till placeringsfonden.

54 §

Under den tid förvaringsinstitutet förvaltar placeringsfonden får det inte ta emot placeringar i fonden eller lösa in fondandelar.

55 §

Då förvaringsinstitutet har övertagit förvaltningen av fonden, skall det utan dröjsmål vidta åtgärder för att överföra förvaltningen av fonden på något annat fondbolag eller för att upplösa fonden. Överföringen, som kräver tillstånd av bankinspektionen, skall ske så snart det är möjligt med beaktande av fondandelsägarnas intressen. Om överföring inte kan ske, skall institutet vidta åtgärder för att upplösa fonden.

Beslutar förvaringsinstitutet att upplösa fonden, skall det utan dröjsmål sälja de värdepapper som ingår i fonden. Sedan värdepapperen sålts och fondens skulder betalats eller medel avsatts därtill, skall institutet utskifta de återstående tillgångarna till fondandelsägarna.

Har förvaringsinstitutet överenskommit om att överföra förvaltningen av placeringsfonden på ett annat fondbolag och av bankinspektionen erhållit tillstånd därtill eller har institutet beslutat upplösa fonden, skall det omedelbart

sända en kungörelse härom till Officiella tidningen och separat meddela fondandelsägarna. Om fonden upplöses, skall genom kungörelsen meddelas när och på vilket sätt de medel som avses i 2 mom. kan lyftas.

56 §

Har någon fondandelsägare inte inom ett år efter att de medel som avses i 55 § 2 mom. kunnat lyftas anmält sig för att lyfta de medel som han erhållit vid skiftet, skall förvaringsinstitutet omedelbart deponera dem hos överexekutor i enlighet med lagen om nedsättande i förvar av penningar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/31).

9 kap.

Fondbolagens upplysningsplikt

57 §

Ett fondbolag skall för varje placeringsfond det förvaltar offentliggöra ett prospekt (*fondprospekt*). Prospektet skall hållas aktuellt och till det skall bifogas fondens stadgar.

Fondprospektet skall innehålla de väsentliga och tillräckliga uppgifter som behövs för att placerare skall kunna göra en välgrundad bedömning av placeringsfondens fondandelar och deras värde.

Närmare föreskrifter om prospektets innehåll utfärdas genom finansministeriets beslut.

57 a §

Ett fondbolag skall för varje placeringsfond det förvaltar offentliggöra en halvårsrapport åtminstone för de sex första månaderna av varje räkenskapsperiod. Halvårsrapporten skall offentliggöras inom två månader från utgången av rapportperioden.

Föreskrifter om halvårsrapportens innehåll utfärdas genom finansministeriets beslut.

57 b §

Ett fondbolag skall för varje placeringsfond det förvaltar offentliggöra en årsberättelse för varje räkenskapsperiod. Årsberättelsen skall

offentliggöras inom fyra månader från utgången av räkenskapsperioden.

Årsberättelsen skall innehålla bokslutet, resultaträkningen och balansräkningen samt de väsentliga och tillräckliga uppgifter som behövs för att placerare skall kunna göra en välgrundad bedömning av utvecklingen av fondens verksamhet och av dess resultat.

Närmare föreskrifter om årsberättelsens innehåll utfärdas genom finansministeriets beslut.

10 kap.

Särskilda stadganden

67 a §

Ett utländskt fondföretag som marknadsför sina andelar i strid med 4 § 3 mom. kan förbjudas att fortsätta eller upprepa detta förfarande. Förbudet skall förstärkas med vite, om det inte av särskilda skäl är obefogat. Om meddelande av förbud gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som stadgas i 7 kap. 2 § 2 och 3 mom. värdepappersmarknadslagen.

11 kap.

Straffstadganden

69 §

Den som

2) försummar de skyldigheter för fondbolaget eller förvaringsinstitutet om vilka stadgas i 22 § 2 mom, 31, 33, 34, 36, 54 eller 57 §,

3) förvärvar eller överlåter värdepapper i strid med 15 § 2 mom.,

4) inkluderar en mot sanningen stridande eller vilseledande uppgift i ett fondprospekt som avses i 57 §, en halvårsrapport som avses i 57 a § eller en årsberättelse som avses i 57 b §, eller som

5) på annat sätt än det som nämns i 1—3 punkten samt i 68 § bryter mot denna lag eller de föreskrifter som utfärdats med stöd av den skall för *placeringsfondsförseelse* dömas till böter, om inte gärningen är ringa eller för den stadgas strängare straff i annan lag.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

2.

Lag**om ändring av lagen om marknadsdomstolen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 6 b § lagen den 20 januari 1978 om marknadsdomstolen (41/78), sådan denna paragraf lyder fogad till lagen genom lag av den 26 maj 1989 (496/89), som följer:

6 b §

Ett ärende som skall behandlas i enlighet med värdepappersmarknadslagen och lagen om placeringsfonder blir anhängigt vid marknadsdomstolen på ansökan av bankinspektionen. Om bankinspektionen beslutar att ett ärende som gäller förfarande som iakttas vid marknadsföring eller förvärv av värdepapper, en firma på främmande språk som ett utländskt fondföretag vid marknadsföringen av sina an-

delar använder i strid med 4 § lagen om placeringsfonder eller förbjudande av avtalsvillkor inte skall föras till marknadsdomstolen, har en registrerad förening som bevakar placerrarnas intressen rätt att väcka ärendet vid domstolen.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

3.

Lag**om ändring av lagen om värdepappersförmedlingsrörelse**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 17 § 1 mom. lagen den 26 maj 1989 om värdepappersförmedlingsrörelse (499/89) som följer:

17 §

Utöver att förmedla värdepapper får ett värdepappersförmedlingsföretag

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning

8) sköta de uppgifter som enligt lagen om placeringsfonder (480/87) hör till ett förvaringsinstitut samt

4.

L a g
om ändring av värdepappersmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 kap. 1 § värdepappersmarknadslagen (495/89) av den 26 maj 1989 ett nytt 2 mom.
som följer:

1 kap.
Allmänna stadganden
Tillämpningsområde

bjuds att delta i gemensamma placeringar i
värdepapper stadgas i lagen om placeringsfon-
der (480/87). _____

1 §

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som
bestäms genom förordning.

Om sådan verksamhet där allmänheten er-

Helsingfors den 20 november 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

1.

Lag**om ändring av lagen om placeringsfonder**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 8 maj 1987 om placeringsfonden (480/87) 19 § 2 mom., 20 §, 30 § 1 mom. 5 och 6 punkten samt 59 § 2 mom.,

ändras i § 4 och 5 punkten, 6 §, 8 §, 10 § 1 mom., 13 § 1 mom., 14 §, 15 §, 16 § 2 mom., 17 § 1, 2, 4, 5, och 9 punkten, 18 § 3 mom., 19 § 1 mom., 30 § 1 mom., 31 § 3 mom., 33 § 2 mom., 35 §, 36 §, 37 §, 39 §, rubriken för 6 kap., 40 §, 41 §, 42 §, 46 §, 47 § 2 mom., den finska språkdräkten i 48 § 3 mom., 49, 52, 53, 54 och 55 §§, 56 § 1 mom., rubriken för 9 kap., 57 § och 69 § 2 och 3 punkten, av dessa lagrum 1 § 4 punkten sådan den lyder i lag av den 26 maj 1989 (500/89) och 40 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 28 december 1990 (1287/90), samt

fogas till 1 § en ny 6 punkt, till 2 § nya 2-5 mom., till 4 § ett nytt 3 mom., till 10 § nya 3 och 4 mom., till 23 § ett nytt 2 mom., till 47 § ett nytt 4 mom., till 50 § ett nytt 3 mom., till lagen nya 57 a och 57 b §§, ett nytt 10 kap. före 58 §, en ny 67 a §, ett nytt 11 kap. före 68 § och till 69 § nya 4 och 5 punkten, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

I denna lag avses med

4) förvaringsbank en bank eller ett värdepappersförmedlingsföretag enligt lagen om värdepappersförmedlingsrörelse (499/89) som förvarar en placeringsfonds tillgångar och som sköter in- och utbetalningar som avser fonden, samt med

5) fondandelsägare varje person eller samfund som äger en eller flera andelar av den egendom som ingår i placeringsfonden.

2 §

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

I denna lag avses med

4) *förvaringsinstitut sådana kreditinstitut, värdepappersförmedlingsföretag och i Finland placerade filialkontor för utländska kreditinstitut* som förvarar en placeringsfonds tillgångar *samt sköter inbetalningar och utbetalningar* som avser fonden,

5) fondandelsägare varje person eller samfund som äger en eller flera andelar av den egendom som ingår i placeringsfonden, *samt med*

6) *värdepapper bevis enligt definitionen i 1 kap. 2 § värdepappersmarknadslagen (495/89), med undantag av bevis över placeringsfondsandelar.*

2 §

Placeringsfonder som erhållit koncession i en stat som tillhör Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller andra därmed jämförbara företag som bedriver gemensam placeringsverk-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

samhet (fondföretag) får likväl i avvikelse från 1 mom. marknadsföra sina andelar till allmänheten i Finland och på dessa skall inte tillämpas vad denna lag nedan stadgar om fondbolag och placeringsfonder.

Sådana fondföretag som avses i 2 mom. skall innan de börjar marknadsföra sina andelar till allmänheten i Finland, om inspektionen så kräver, tillstålla bankinspektionen följande på finska eller svenska:

1) intyg över att företaget erhållit koncession av den myndighet som i den stat där företaget har sitt säte motsvarar bankinspektionen,

2) fondens stadgar eller bolagsordningen,

3) fondprospektet, den senaste årsberättelsen och den därefter offentliggjorda halvårsrapporten, samt

4) upplysningar om vilka åtgärder som vidtagits för marknadsföring av företagens fondandelar i Finland och för betalningar till andelsägarna.

Sådana fondföretag som avses i 2 mom. får inleda marknadsföringen av sina andelar till allmänheten två månader efter att anmälan enligt 3 mom. gjorts, om inte bankinspektionen under den tiden av särskilda skäl förbjuder inledandet av marknadsföringen. De uppgifter som avses i 3 mom. skall offentliggöras på finska eller svenska och, om bankinspektionen så kräver, skall finska eller svenska användas då andelarna marknadsförs.

Fondföretag som erhållit koncession i en stat utanför det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan av finansministeriet få tillstånd att marknadsföra sina andelar till allmänheten i Finland.

4 §

4 §

Utländska fondföretag får inte använda enbart den firma som registrerats i den stat där företaget har sitt säte, om dess användning i Finland vore ägnat att vilseleda allmänheten.

6 §

Tillsyn över fondbolagets verksamhet utövas av bankinspektionen.

6 §

Tillsynen över att denna lag, med stöd av den utfärdade stadganden och myndigheters med stöd av dessa meddelade föreskrifter iakttas samt över fondbolagens och placeringsfondernas verksamhet och marknadsföringen av fondföretagens andelar utövas av bankinspektionen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Bankinspektionen har rätt att av ett sådant utländskt fondföretag som avses i 2 § få de upplysningar som tillsynen förutsätter och att av företaget få kopior av handlingar som den anser vara nödvändiga för tillsynen.

Om bankinspektionens rätt att lämna uppgifter till utländska tillsynsmyndigheter som sköter motsvarande uppgifter stadgas i lagen om bankinspektionen (1273/90).

2 kap.

Fondbolags bildande

8 §

I fondbolagets bolagsordning skall ingå en bestämmelse som nämns i 3 § lagen om utlänningars samt vissa sammanslutningars rätt att äga och besitta fast egendom och aktier.

10 §

Fondbolaget skall beviljas koncession, om dess bildande inte strider mot ett allmänt intresse.

2 kap.

Fondbolags bildande

8 §

Finansministeriet kan återkalla ett fondbolags koncession, om bolaget i sin verksamhet i väsentlig grad har brutit mot lagar eller förordningar, föreskrifter som myndigheter meddelat med stöd av dessa, bolagets bolagsordning, koncessionsvillkoren eller stadgarna för de placeringsfonder som bolaget förvaltar eller om fondbolaget inte uppfyller villkoren för koncessionen.

10 §

Ett fondbolag vars ekonomiska verksamhetsförutsättningar och förvaltning uppfyller de krav som ställs på tillförlitlig fondverksamhet skall beviljas koncession, om dess bildande inte strider mot ett allmänt intresse.

Ett fondbolags förvaltning anses inte uppfylla kraven på tillförlitlig fondverksamhet, om inte fondbolagets och förvaringsinstitutets styrelsemedlemmar och verkställande direktör har erforderlig vandel eller om de inte har den erfarenhet som behövs för uppgifterna. Om sammansättningen av fondbolagets eller förvaringsinstitutets styrelse ändras eller om verkställande direktören byts ut, skall bankinspektionen informeras om detta ofördröjligen.

Finansministeriet skall avgöra en ansökan om koncession inom sex månader från det att ansökan inkommit. Om ministeriet under denna tid inbegär tilläggsutredningar av den sökande, räknas tidsfristen från den dag då ministeriet tagit emot tilläggsutredningen. Ansökan anses vara avslagen, om den inte avgörs inom den utsatta tiden.

Gällande lydelse

3 kap.

Fondbolags förvaltning

13 §

Fondbolagets styrelse skall ha minst sex medlemmar. Minst hälften av styrelsemedlemmarna och verkställande direktören skall vara i Finland bosatta finska medborgare eller medborgare i ett annat nordiskt land. Högst en tredjedel av bolagets styrelse kan dock bestå av personer som inte är bosatta i de nordiska länderna eller som inte är finska medborgare eller medborgare i något annat nordiskt land. Finansministeriet kan bevilja bolaget tillstånd att göra avsteg från de krav som här stadgas.

14 §

Om utövning av den rösträtt aktierna i en placeringsfond medför vid bolagsstämman skall i varje särskilt fall beslutas separat. Beslut fattas vid styrelsens sammanträde av de medlemmar av styrelsen som har valts av fondandelsägarna och som avses i 13 § 2 mom. Rösträtt skall utövas, om mer än hälften av dessa medlemmar biträder beslutet. Härvid skall i beslutet ges närmare anvisningar med hänsyn till röstningen.

15 §

Fondbolaget och aktieägarna samt styrelsemedlemmarna, verkställande direktören, revisorerna och funktionärerna i fondbolaget får inte utan bankinspektionens tillstånd förvärva aktie eller andra värdepapper av den placeringsfond som fondbolaget förvaltar eller utan förmedling av fondbörs sälja sådana till placeringsfonden. Fondbolaget och aktieägare i detta får inte heller äga fondandelar i de placeringsfonder som fondbolaget förvaltar.

Vad som stadgas i 1 mom. gäller även maken till någon som nämns där och den som är i rätt upp- och nedstigande släktskap med honom samt ett samfund, i vilket en person eller ett samfund som nämns i 1 mom. eller i detta moment eller flera sådana gemensamt har bestämmanderätten.

Föreslagen lydelse

3 kap.

Fondbolags förvaltning

13 §

Fondbolagets styrelse skall ha minst *tre* medlemmar. Minst hälften av styrelsemedlemmarna och verkställande direktören skall vara *bosatta i Finland eller någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*. Finansministeriet kan *av särskilda skäl* bevilja bolaget tillstånd att göra avsteg från det krav som här stadgas.

14 §

Om utövning av den rösträtt aktierna i en placeringsfond medför vid bolagsstämman skall i varje särskilt fall beslutas separat *i fondbolagets styrelse*. Beslut *får likväl inte fattas, om inte* de medlemmar av styrelsen *som valts* av fondandelsägarna och som avses i 13 § 2 mom. *understöder beslutet*. Härvid skall i beslutet ges närmare anvisningar med hänsyn till röstningen.

15 §

Fondbolaget, aktieägare i bolaget eller ett samfund som lyder under fondbolagets eller dess aktieägares bestämmanderätt får inte äga andelar i placeringsfonder som fondbolaget förvaltar.

I fråga om fondbolag eller förvaringsinstitut gäller att

- 1) medlemmar i styrelsen,*
- 2) verkställande direktören,*
- 3) revisorer och de funktionärer i en revisions-sammanslutning som är huvudansvariga för revisionen av bolaget, samt*
- 4) någon annan som är anställd hos fondbolaget eller förvaringsinstitutet och som har möjlighet att påverka besluten som gäller placeringen av fondens medel för egen räkning får förvärva fondandelar i en sådan placeringsfond som fondbolaget i fråga förvaltar och som förvaringsinstitutet i fråga förvarar endast såsom långfristiga placeringar. En placering är långfristig, om tiden mellan förvärvet av fondandelen och dess överlåtelse mot vederlag respektive*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

överlåtelse mot vederlag och förvärv är minst sex månader.

Den begränsning av handeln som avses i 2 mom. tillämpas också på ett sådant samfund i vilket någon som avses i 2 mom. ensam eller tillsammans med medlemmar av sin familj eller med någon annan som nämns i 2 mom. eller en medlem av dennes familj har bestämmanderätten.

Den som avses i 2 mom. får inte utan bankinspektionens tillstånd mot vederlag förvärva värdepapper av en placeringsfond som fondbolaget förvaltar och inte heller mot vederlag överlåta värdepapper till en dylik placeringsfond, om inte förvärvet eller överlåtelsen genomförs genom förmedling av sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen.

Den som avses i 2 mom. skall när han tillträder uppdraget underrätta fondbolaget om sitt innehav av sådana aktier och till aktier berättigande värdepapper i vilka medel för placeringsfonder som fondbolaget förvaltar kan placeras, avtal och förbindelser om förvärv och överlåtelse av dylika värdepapper samt de förändringar i ägandeförhållandet av dylika värdepapper som minst uppgår till det belopp som bankinspektionen fastställt.

Den som avses i 2 mom. skall underrätta fondbolaget om vem som han är förmyndare för, om samfund som avses i 3 mom. och om andra samfund och stiftelser i vilka han har ett avsevärt inflytande. En person har ett avsevärt inflytande i ett samfund eller en stiftelse, om han där intar en sådan ställning som nämns i 2 mom. eller en därmed jämförbar ställning eller om han är bolagsman i ett öppet bolag eller ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag.

Anmälan enligt 5 mom. skall göras inom 14 dygn efter det ett uppdrag som nämns i 2 mom. togs emot eller efter det en ändring skedde i de omständigheter som nämns i 6 mom.

Vad som stadgas i 5 kap. 5 § värdepappersmarknadslagen om register över aktieinnehav för dem som har insynsställning tillämpas på motsvarande sätt på register som fondbolaget för över värdepapper som ägs av de anmälningsskyldiga som nämns i 2 mom.

Bankinspektionen kan av särskilda skäl bevilja undantag från de begränsningar som avses i 2 och 3 mom.

Gällande lydelse

En styrelsemedlem i fondbolaget som valts av fondägarna får inte äga aktier i eller vara anställd hos fondbolaget eller förvaringsbanken. Han får inte heller vara styrelse- eller direktionsmedlem i något annat fondbolag eller någon annan förvaringsbank.

4 kap.

Placeringsfonder

16 §

I placeringsfondens namn skall ingå ordet placeringsfond. Benämningen placeringsfond får användas endast om en placeringsfond enligt denna lag.

17 §

I stadgarna för en placeringsfond skall anges

- 1) placeringsfondens namn samt fondbolagets och förvaringsbankens firma,
- 2) grunderna för utövandet av fondverksamheten samt i vilken mån fondens medel kan placeras i utländska värdepapper,

4) grunderna för den ersättning som fondbolaget och förvaringsbanken får för sin verksamhet,

5) grunderna för vinstutdelningen beträffande det som överstiger andelen enligt 23 § samt var och hur vinstutdelningen sker,

9) när och var uppgifter om försäljnings- eller inlösningspriser på fondandelar, placeringsfondens kvartalsredogörelser samt fondbolagets och placeringsfondens bokslut och verksamhetsberättelser skall finnas tillgängliga för allmänheten, samt

18 §

En ändring av placeringsfondens stadgar träder i kraft tre månader efter det ändringen enligt 19 § har antecknats i placeringsfundsregistret, om inte bankinspektionen föreskrivit annat.

Föreslagen lydelse

En styrelsemedlem i fondbolaget som valts av *fondandelsägarna* får inte äga aktier i eller vara anställd hos fondbolaget eller *förvaringsinstitutet*. Han får inte heller vara styrelse- eller direktionsmedlem i något annat fondbolag eller något annat *förvaringsinstitut*.

4 kap.

Placeringsfonder

16 §

I placeringsfondens namn skall ingå ordet placeringsfond. *Placeringsfondens namn skall tydligt skilja sig från namnen på de placeringsfonder som fastställt sina stadgar före fonden i fråga.* Benämningen placeringsfond får användas endast om en placeringsfond enligt denna lag.

17 §

I stadgarna för en placeringsfond skall anges

- 1) placeringsfondens namn samt fondbolagets och *förvaringsinstitutets* firma,
- 2) *närmare grunder för utövandet av fondverksamheten,*

4) grunderna för den ersättning som fondbolaget och *förvaringsinstitutet* får för sin verksamhet,

5) grunderna för vinstutdelningen *samt var och hur vinstutdelningen sker,*

9) när och var *placeringsfondens halvårsrapport och fondprospekt, placeringsfondens och fondbolagets årsberättelse samt uppgifter om försäljnings- och inlösningspriser på fondandelar skall finnas tillgängliga för allmänheten, samt*

18 §

En ändring av placeringsfondens stadgar träder i kraft *en månad* efter det *bankinspektionen har fastställt ändringen,* om inte inspektionen föreskrivit annat.

Gällande lydelse

19 §

Placeringsfonden skall anmälas för anteckning i placeringsfondsregistret. Registret är offentligt och det förs av bankinspektionen.

Anmälan till registret skall göras skriftligen hos bankinspektionen. Anmälan skall under-tecknas av ordföranden i fondbolagets styrelse, och till den skall fogas beslutet om grundande av placeringsfonden och fondens stadgar, för vilka fastställelse samtidigt skall sökas.

20 §

Har placeringsfonden i stadgad ordning an-mälts för anteckning i registret och dess stadgar fastställts, och skiljer sig placeringsfondens namn tydligt från namnet på placeringsfonder som tidigare har antecknats i registret, skall registrering ske.

Efter det bankinspektionen antecknat place-ringsfonden i registret, skall bankinspektionen på fondbolagets bekostnad i Officiella tidning-en kungöra registreringen av fondens stadgar eller ändringar i dem.

Medel får inte tillföras placeringsfonden in-nan fonden har antecknats i registret.

23 §

30 §

Ett andelsbevis skall ange

1) fondandelsägarens och placeringsfondens namn, fondbolagets firma samt förvaringsban-kens firma,

2) andelsbevisets ordningsnummer,

3) fondandelarnas antal,

4) hur fondandelar inlöses,

5) när och var vinstutdelningen skall ske samt

6) var placeringsfondens stadgar samt kvar-talsredogörelserna och verksamhetsberättelser-na finns tillgängliga.

Föreslagen lydelse

19 §

Fondbolaget får inte inleda marknadsföringen till allmänheten av andelarna i en placeringsfond den förvaltar innan fondens stadgar har fast-ställts. Detsamma gäller i fråga om tillförande av medel till placeringsfonden.

(2 mom. upphävs)

20 §

(Upphävs)

23 §

Oberoende av vad som stadgas i 1 mom. kan placeringsfonden i sina stadgar föreskriva att ingen vinst alls utdelas till andelsägarna av fondens tillgångar.

30 §

Ett andelsbevis skall ange

1) fondandelsägarens och placeringsfondens namn, fondbolagets firma samt förvaringsinsti-tutets firma,

2) andelsbevisets ordningsnummer,

3) antalet fondandelar som hör till andelsbe-viset, samt

4) hur fondandelar inlöses.

Gällande lydelse

31 §

Registret skall hållas tillgängligt i fondbolagets lokaliteter. Var och en har rätt att mot ersättning som fondbolaget bestämmer få en kopia av registret eller en del därav.

33 §

Om medel för inlösen måste anskaffas genom försäljning av värdepapper, skall försäljningen ske så snart som möjligt och senast den sjunde vardagen efter det krav på inlösen framställdes hos fondbolaget. Inlösen skall ske så snart medlen från försäljningen av värdepapperen har inlutit. Av särskilda skäl kan bankinspektionen bevilja tillstånd till att nämnda tidsgräns överskrids.

5 kap.

Fondbolags placeringsverksamhet

35 §

Fondbolaget får inte bedriva annan affärsverksamhet än fondverksamhet.

36 §

Placeringsfondens medel skall omedelbart placeras i

1) inhemska aktier, obligationer, debenturer och andra inhemska värdepapper som noteras på Helsingfors Fondbörs,

2) andra än 1 punkten nämnda inhemska värdepapper som noterats på ett tillförlitligt sätt, om noteringen har skett på en offentlig marknad som har regelbunden verksamhet, till ett sammanlagt belopp som motsvarar högst 20 procent av placeringsfondens värde,

3) andra än 1 och 2 punkten nämnda inhemska värdepapper, till ett sammanlagt belopp som motsvarar högst 10 procent av placeringsfondens värde,

4) utländska aktier, obligationer, debenturer och andra värdepapper som noteras på en börs

Föreslagen lydelse

31 §

Var och en har rätt att ta del av registret och att mot ersättning av kostnaderna få utdrag och kopior ur registret.

33 §

Om medel för inlösen måste anskaffas genom försäljning av värdepapper, skall försäljningen ske *utan oskäligt dröjsmål, dock alltid inom två veckor efter det krav på inlösen framställdes hos fondbolaget.* Inlösen skall ske så snart medlen från försäljningen av värdepapperen har inlutit. *Om inte placeringsfondens stadgar föreskriver annat, skall andelen i överensstämmelse med 1 mom. inlösas till sitt värde på inlösningsdagen. Bankinspektionen kan av särskilda skäl bevilja tillstånd till att den tidsgräns som uppställts för försäljningen av värdepapperen överskrids.*

5 kap.

Fondbolags placeringsverksamhet

35 §

Fondbolaget får inte bedriva annan verksamhet än fondverksamhet, *om inte finansministeriet beviljar tillstånd att bedriva verksamhet som väsentligen hör ihop med fondverksamheten.*

36 §

Fondbolaget skall sprida riskerna av placeringsverksamheten då det placerar placeringsfondens medel.

Placeringsfondens medel skall placeras utan oskäligt dröjsmål. De kan placeras i

1) värdepapper som i Finland är föremål för sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen,

2) värdepapper som är föremål för handel i ett omsättningssystem som finns eller verkar i en annan stat och som nämns i placeringsfondens stadgar samt som kan jämföras med sådan offentlig handel som avses i 1 punkten,

3) värdepapper vilkas emissionsvillkor omfattar en förbindelse att göra värdepapperen till föremål för offentlig handel inom ett år efter att de emitterats i ett sådant omsättningssystem

Gällande lydelse

som bankinspektionen godkänt, till ett sammanlagt belopp som motsvarar högst 20 procent av placeringsfondens värde,

5) bevis som gäller rättigheter förknippade med värdepapper som avses i 1—3 punkten, med ovan nämnda begränsningar, samt i

6) fordringar hos inhemska banker till ett sammanlagt belopp som motsvarar högst 15 procent av placeringsfondens värde. Fordringar hos inhemska banker som skall betalas vid anfordran skall dock alltid uppgå till minst 5 procent av placeringsfondens värde.

Av särskilda skäl kan bankinspektionen för en viss tid bevilja tillstånd att överskrida de gränser som framgår av 1 mom.

Föreslagen lydelse

som avses i 1 eller 2 punkten och som nämns i placeringsfondens stadgar,

4) andra värdepapper än de som avses i 1, 2 och 3 punkten samt sådana värdepapper enligt 3 punkten, som inte gjorts till föremål för offentlig handel ett år efter emissionen, till ett sammanlagt belopp som motsvarar högst en tiondedel av placeringsfondens värde, eller

5) fordringar som inte kan anses vara värdepapper, dock högst till ett sammanlagt belopp som motsvarar en tiondedel av placeringsfondens värde.

Bankinspektionen kan av särskilda skäl för en viss tid bevilja undantag från förpliktelsen enligt 2 mom.

De placeringar som avses i 1 mom. 4 och 5 punkten får tillsammans inte överstiga en tiondedel av placeringsfondens värde.

På de villkor som bankinspektionen uppställer kan placeringsfonden för att främja en effektiv egendomsförvaltning placera medel i sådana standardiserade options- och terminsavtal som avses i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/88). Med bankinspektionens tillstånd kan placeringsfonden placera medel i sådana options- och terminsavtal som gäller i 2 mom. 2 och 3 punkten nämnda värdepapper och som avses ge skydd mot valuta- och ränterisker.

Placeringsfonden skall ha de kontanta medel som verksamheten förutsätter.

Om rätten att placera i placeringsfonders fondandelar stadgas i 37 §.

37 §

Fondbolaget får av medlen i de placeringsfonder, som det förvaltar, i aktier i ett aktiebolag placera högst ett belopp som motsvarar 20 procent av aktiebolagets hela aktiekapital och av röstetalet för samtliga aktier.

Fondbolaget får av en placeringsfonds medel i värdepapper med samma utfärdare placera ett belopp som motsvarar högst 10 procent av fondens värde.

Fondbolaget får inte äga aktier i något annat fondbolag. Bolaget får inte heller placera medel i de placeringsfonder, som det förvaltar, i något annat fondbolags aktier eller i placeringsfonder som detta förvaltar.

37 §

Fondbolaget får av medlen i de placeringsfonder, som det förvaltar, i aktier i ett aktiebolag placera högst ett belopp som motsvarar en tiondedel av bolagets aktiekapital och en tjugondedel av röstetalet för samtliga aktier.

Fondbolaget får i värdepapperen för en och samma emittent av en placeringsfonds medel placera ett belopp som motsvarar högst en tiondedel av fondens värde. Dessa placeringar får uppgå till högst två femtedelar av placeringsfondens medel.

Fondbolaget får inte äga aktier i något annat fondbolag och inte heller placera medel i de placeringsfonder, som det förvaltar, i något annat fondbolags aktier. Fondbolaget får placera

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

högst en tjugonedel av medlen för en placeringsfond, som det förvaltar, i andelar i placeringsfonder som något annat fondbolag förvaltar.

Oberoende av vad som stadgas i 2 mom. får fondbolaget placera 35 procent av placeringsfondens medel i värdepapper vilkas emittent eller garant är den finska staten, en finländsk kommun eller ett finländskt kommunalförbund eller en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, en delstat i en sådan stat eller något annat regionalt offentligt samfund eller ett internationellt offentligt samfund vilken åtminstone två stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är medlemmar.

Oberoende av vad som stadgas i 2 mom. får fondbolaget placera högst en fjärdedel av placeringsfondens medel i masskuldebrev vilkas emittent är ett sådant kreditinstitut som är underkastat offentlig tillsyn avsedd att skydda skuldebrevsinnehavarna och som har sitt säte i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Dessa placeringar får uppgå till högst fyra femtedelar av placeringsfondens medel.

Placeringsfondens medel får inte placeras i en placeringsfond som samma fondbolag förvaltar, om inte den senare fonden har specialiserat sig på placeringar inom ett visst geografiskt område eller en viss ekonomisk sektor och om inte möjligheten till dylika placeringar nämns i placeringsfondens stadgar. Fondbolaget får inte ta ut avgifter eller kostnader för dylika placeringar.

Bankinspektionen kan av särskilda skäl för viss tid bevilja undantag från en förpliktelse enligt 1—5 mom. och förbudet enligt 6 mom.

39 §

Fondbolaget får inte utan tillstånd av bankinspektionen uppta kredit för fondverksamheten eller lämna egendom som tillhör placeringsfonden i pant eller på annat sätt använda sådan egendom som kreditsäkerhet.

Tillstånd att uppta kredit som avses i 1 mom. eller att använda egendom som kreditsäkerhet kan beviljas, om det finns särskilda skäl. Tillståndet beviljas för högst ett år i sänder. Bankinspektionen har rätt att utfärda föreskrifter om kreditupptagning eller om användning av egendom som kreditsäkerhet.

39 §

Fondbolaget får inte uppta kredit för fondverksamheten eller lämna egendom som tillhör placeringsfonden i pant eller på annat sätt använda sådan egendom som kreditsäkerhet och inte heller bevilja kredit av en placeringsfonds medel.

Bankinspektionen kan av särskilda skäl för viss tid bevilja undantag från förbudet enligt 1 mom. Bankinspektionen har rätt att meddela föreskrifter om kreditupptagning eller om användning av egendom som kreditsäkerhet.

Gällande lydelse

6 kap.

Förvaringsbanker

40 §

Värdepapperen och övriga tillgångar i en placeringsfond skall förvaras i en eller flera förvaringsbanker. Endast en depositionsbank, en utländsk kreditinrättnings filialkontor i Finland eller ett värdepappersförmedlingsföretag kan vara förvaringsbank. Denna skall dessutom sköta in- och utbetalningar som avser fonden i enlighet med fondbolagets anvisningar.

Förvaringsbanken kan, när den sköter uppgifter som gäller utländska värdepapper, anlita utländska banker eller andra kreditinrättningar.

41 §

Fondbolaget och förvaringsbanken skall ingå en skriftlig överenskommelse om förvaringen och skötseln av tillgångarna. För överenskommelsen och ändringar i den skall begäras godkännande av bankinspektionen.

42 §

Förvaringsbanken skall iaktta fondbolagets föreskrifter om köp och försäljning av värdepapper samt om teckning av aktier och utbetalningar ur fonden. Förvaringsbanken får inte följa en föreskrift av bolaget, om banken vet att den strider mot lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser eller mot placerings-

Föreslagen lydelse

6 kap.

Förvaringsinstitut

40 §

Värdepapperen i en placeringsfond och övriga tillgångar skall förvaras i endast ett förvaringsinstitut. Institutet kan vara ett kreditinstitut, ett värdepappersförmedlingsföretag eller ett utländsk kreditinstituts filialkontor i Finland. Ett fondbolag kan vara förvaringsinstitut endast i de fall om vilka det stadgas i 8 kap.

Förvaringsinstitutet skall

1) se till att lagen och placeringsfondens stadgar iakttas vid sådan försäljning, emission och inlösen av andelar som fondbolaget utför åt fonden,

2) se till att andelarnas värde beräknas i överensstämmelse med lag och fondens stadgar,

3) iaktta fondbolagets föreskrifter, om de inte strider mot lag eller fondens stadgar,

4) se till att avgifter för åtgärder som berör en placeringsfonds medel betalas inom utsatt tid,

5) se till att en placeringsfonds intäkter används i överensstämmelse med lag och fondens stadgar.

Förvaringsinstitutet skall sköta sina uppgifter självständigt till förmån för fondandelsägarna.

Förvaringsinstitutet skall ha sitt säte i Finland eller, om det har sitt säte i någon annan stat, vara etablerat i Finland.

41 §

Fondbolaget och förvaringsinstitutet skall ingå en skriftlig överenskommelse om förvaringen och skötseln av tillgångarna. *Överenskommelsen skall innehålla föreskrifter om utbyte av förvaringsinstitut.* För överenskommelsen och ändringar i den skall begäras godkännande av bankinspektionen. Institutet får inte bytas utan inspektionens tillstånd.

42 §

Förvaringsinstitutet är ansvarigt mot fondbolaget och placeringsfondens andelsägare för förluster som drabbar dem som följd av att institutet uppsåtligen eller av vårdslöshet låtit bli att sköta sina förpliktelser. En överenskommelse om överförande av detta ansvar på tredje person är ogiltig.

Gällande lydelse

fondens stadgar. Om förvaringsbanken beslutar att inte iaktta fondbolagets föreskrift och om bolaget inte återtar den, skall bolaget begära bankinspektionens utlåtande i saken.

7 kap.

Revision och bokslut

46 §

Fondbolagets styrelse och verkställande direktör samt förvaringsbankens direktion eller styrelse skall bereda en revisor tillfälle att verkställa granskning i den omfattning som denne avser påkallat samt ge de upplysningar och den hjälp som revisorn begär.

47 §

Revisorn skall följa de särskilda anvisningar som meddelats av fondbolagets bolagsstämma och fondandelsägarstämman, om de inte strider mot lag, fondbolagets bolagsordning, placeringsfondens stadgar eller god revisionssed.

49 §

Fondbolaget skall till bankinspektionen sända fondbolagets och placeringsfondens bokslutshandlingar, revisionsberättelserna, kopior av protokollen från bolagets bolagsstämmor och fondandelsägarstämmorna samt fondens kvartalsredogörelser.

50 §

Föreslagen lydelse

7 kap.

Revision och bokslut

46 §

Fondbolagets styrelse och verkställande direktör samt *förvaringsinstitutets* direktion eller styrelse och verkställande direktör skall bereda en revisor tillfälle att verkställa granskning i den omfattning som denne anser påkallat samt ge de upplysningar och den hjälp som revisorn begär.

47 §

Revisorn skall följa de särskilda anvisningar som meddelats av fondbolagets bolagsstämma och fondandelsägarstämman, om de inte strider mot lag, *stadganden som givits med stöd av lag och föreskrifter som myndigheter meddelat med stöd av dessa*, fondbolagets bolagsordning, placeringsfondens stadgar eller god revisionssed.

Revisorn skall kontinuerligt, minst en gång i månaden, granska riktigheten av det beräknade värdet av en fondandel och att fonden sköts enligt stadgarna.

49 §

Fondbolaget skall *utan skäligen dröjsmål* till bankinspektionen sända fondbolagets och placeringsfondens bokslutshandlingar, revisionsberättelserna *samt de handlingar om skötseln av fondbolaget och placeringsfonden vilka revisorer-na överlämnat till styrelsen* och kopior av protokollen från bolagets bolagsstämmor och fondandelsägarstämmorna samt fondens halvårsrapport.

50 §

Räkenskapsperioden för fondbolaget och placeringsfonden utgörs av kalenderåret, om inte bankinspektionen av särskilda skäl beviljar undantag från detta.

Gällande lydelse

8 kap.

Överförande av och upphörande med
fondverksamhet

52 §

Återkallas fondbolagets koncession, träder bolaget i likvidation eller avträds bolagets egendom till konkurs eller upphör fondbolaget annars med sin verksamhet, skall förvaringsbanken omedelbart överta förvaltningen av placeringsfonden. Finns det flera förvaringsbanker, skall bankinspektionen förordna vilken av bankerna som skall överta förvaltningen av fonden.

53 §

Då förvaringsbanken förvaltar en placeringsfond gäller i fråga om dess rättigheter och skyldigheter vid bedrivande av fondverksamheten i tillämpliga delar vad som stadgas om fondbolag, om inte annat följer av denna lag.

Förvaringsbanken får inte utöva rösträtten för de aktier som hör till placeringsfonden.

54 §

Under den tid förvaringsbanken förvaltar placeringsfonden får banken inte ta emot placeringar i fonden eller lösa in fondandelar.

55 §

Då förvaringsbanken har övertagit förvaltningen av fonden, skall den utan dröjsmål vidta åtgärder för att överföra förvaltningen av fonden på något annat fondbolag eller för att upplösa fonden. Överföringen, som kräver tillstånd av bankinspektionen, skall ske så snart det är möjligt med beaktande av fondandelsägarnas intressen. Om överföring inte kan ske, skall banken vidta åtgärder för att upplösa fonden.

Beslutar förvaringsbanken att upplösa fonden, skall den utan dröjsmål sälja de värdepapper som ingår i fonden. Sedan värdepapperen sålts och de skulder som avser fonden betalats eller medel avsatts därtill, skall banken utskifta de återstående tillgångarna till fondandelsägarna.

Har förvaringsbanken överenskommit om att överföra förvaltningen av placeringsfonden på ett annat fondbolag och av bankinspektio-

Föreslagen lydelse

8 kap.

Överförande av och upphörande med
fondverksamhet

52 §

Återkallas fondbolagets koncession, träder bolaget i likvidation eller avträds bolagets egendom till konkurs eller upphör *bolaget* annars med sin verksamhet, skall *förvaringsinstitutet* omedelbart överta förvaltningen av placeringsfonden.

53 §

Då *förvaringsinstitutet* förvaltar en placeringsfond gäller i fråga om dess rättigheter och skyldigheter vid bedrivande av fondverksamheten i tillämpliga delar vad som stadgas om fondbolag, om inte annat följer av *detta kapitel*.

Oberoende av vad som stadgas i 14 § får förvaringsinstitutet inte utöva rösträtten för de aktier som hör till placeringsfonden.

54 §

Under den tid *förvaringsinstitutet* förvaltar placeringsfonden får det inte ta emot placeringar i fonden eller lösa in fondandelar.

55 §

Då *förvaringsinstitutet* har övertagit förvaltningen av fonden, skall det utan dröjsmål vidta åtgärder för att överföra förvaltningen av fonden på något annat fondbolag eller för att upplösa fonden. Överföringen, som kräver tillstånd av bankinspektionen, skall ske så snart det är möjligt med beaktande av fondandelsägarnas intressen. Om överföring inte kan ske, skall *institutet* vidta åtgärder för att upplösa fonden.

Beslutar *förvaringsinstitutet* att upplösa fonden, skall det utan dröjsmål sälja de värdepapper som ingår i fonden. Sedan värdepapperen sålts och fondens skulder betalats eller medel avsatts därtill, skall *institutet* utskifta de återstående tillgångarna till fondandelsägarna.

Har *förvaringsinstitutet* överenskommit om att överföra förvaltningen av placeringsfonden på ett annat fondbolag och av bankinspektionen erhållit tillstånd därtill eller har *institutet*

Gällande lydelse

nen erhållit tillstånd därtill eller har banken beslutat upplösa fonden, skall banken omedelbart sända en kungörelse härom till Officiella tidningen och separat meddela fondandelsägarna. Om fonden upplöses, skall i kungörelsen meddelas när och på vilket sätt de medel som avses i 2 mom. kan lyftas.

56 §

Har någon fondandelsägare inte inom ett år efter det att de medel som avses i 55 § 2. mom. kunnat lyftas anmält sig för att lyfta de medel som han erhållit vid skiftet, skall förvaringsbanken omedelbart deponera dem hos överexekutor i enlighet med lagen om nedsättande i förvar av penningar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/31).

Föreslagen lydelse

beslutat upplösa fonden, skall det omedelbart sända en kungörelse härom till Officiella tidningen och separat meddela fondandelsägarna. Om fonden upplöses, skall genom kungörelsen meddelas när och på vilket sätt de medel som avses i 2 mom. kan lyftas.

56 §

Har någon fondandelsägare inte inom ett år efter att de medel som avses i 55 § 2. mom. kunnat lyftas anmält sig för att lyfta de medel som han erhållit vid skiftet, skall *förvaringsinstitutet* omedelbart deponera dem hos överexekutor i enlighet med lagen om nedsättande i förvar av penningar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/31).

9 kap.

Särskilda stadganden

57 §

Ett fondbolag skall kvartalsvis uppgöra en redogörelse över placeringsfondernas ekonomiska ställning och värdepappersplaceringar samt över fondverksamheten i allmänhet. Kvartalsredogörelsen skall utvisa antalet värdepapper samt deras slag och värden, fondens tillgångar och skulder som avser fonden, antalet utelöpande andelar och andelsbevis samt värdet av en fondandel. Redogörelsen skall undertäcknas av fondbolagets styrelse.

Fondbolaget skall så snart som möjligt hålla kvartalsredogörelsen samt fondbolagets och fondens bokslutshandlingar tillgängliga för allmänheten i bolagets lokaliteter samt på de platser som i övrigt bestäms i stadgarna.

9 kap.

Fondbolagens upplysningsplikt

57 §

Ett fondbolag skall för varje placeringsfond det förvaltar offentliggöra ett prospekt (fondprospekt). Prospektet skall hållas aktuellt och till det skall bifogas fondens stadgar.

Fondprospektet skall innehålla de väsentliga och tillräckliga uppgifter som behövs för att placerare skall kunna göra en välgrundad bedömning av placeringsfondens fondandelar och deras värde.

Närmare föreskrifter om prospektets innehåll utfärdas genom finansministeriets beslut.

57 a §

Ett fondbolag skall för varje placeringsfond det förvaltar offentliggöra en halvårsrapport åtminstone för de sex första månaderna av varje räkenskapsperiod. Halvårsrapporten skall offentliggöras inom två månader från utgången av rapportperioden.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Föreskrifter om halvårsrapportens innehåll utfärdas genom finansministeriets beslut.

57 b §

Ett fondbolag skall för varje placeringsfond det förvaltar offentliggöra en årsberättelse för varje räkenskapsperiod. Årsberättelsen skall offentliggöras inom fyra månader från utgången av räkenskapsperioden.

Årsberättelsen skall innehålla bokslutet, resultaträkningen och balansräkningen samt de väsentliga och tillräckliga uppgifter som behövs för att placerare skall kunna göra en välgrundad bedömning av utvecklingen av fondens verksamhet och av dess resultat.

Närmare föreskrifter om årsberättelsens innehåll utfärdas genom finansministeriets beslut.

10 kap.

Särskilda stadganden

59 §

Förvaringsbanken är ersättningskyldig i enlighet med 1 mom. för skada som banken orsakar vid skötseln av uppgifter som stadgas i denna lag.

59 §

(2 mom. upphävs)

67 a §

Ett utländskt fondföretag som marknadsför sina andelar i strid med 4 § 3 mom. kan förbjudas att fortsätta eller upprepa detta förfarande. Förbudet skall förstärkas med vite, om det inte av särskilda skäl är obefogat. Om meddelande av förbud gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som stadgas i 7 kap. 2 § 2 och 3 mom. värdepappersmarknadslagen.

11 kap.

Straffstadganden

69 §

Den som

2) försummar de skyldigheter för fondbolaget eller förvaringsbanken om vilka stadgas i 22 § 2 mom. eller 31, 33, 34, 36, 54 eller 57 §, eller som

3) på annat sätt än det som nämns i 1 och 2 punkten samt i 68 § bryter mot denna lag eller

69 §

Den som

2) försummar de skyldigheter för fondbolaget eller förvaringsinstitutet om vilka stadgas i 22 § 2 mom, 31, 33, 34, 36, 54 eller 57 §,

3) förvärvar eller överlåter värdepapper i strid med 15 § 2 mom.,

4) inkluderar en mot sanningen stridande

Gällande lydelse

de föreskrifter som utfärdats med stöd av den, skall för *placeringsfondsförseelse* dömas till böter, om inte gärningen är ringa eller för den stadgas strängare straff i annan lag.

Föreslagen lydelse

eller *vilseledande uppgift i ett fondprospekt som avses i 57 §, en halvårsrapport som avses i 57 a § eller en årsberättelse som avses i 57 b §, eller som*

5) *på annat sätt än det som nämns i 1—3 punkten samt i 68 § bryter mot denna lag eller de föreskrifter som utfärdats med stöd av den skall för placeringsfondsförseelse dömas till böter, om inte gärningen är ringa eller för den stadgas strängare straff i annan lag.*

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

2.

Lag**om ändring av lagen om marknadsdomstolen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 6 b § lagen den 20 januari 1978 om marknadsdomstolen (41/78), sådan denna paragraf lyder fogad till lagen genom lag av den 26 maj 1989 (496/89), som följer:

Gällande lydelse

6 b §

Ett ärende som skall behandlas i enlighet med värdepappersmarknadslagen blir anhängigt vid marknadsdomstolen på ansökan av bankinspektionen. Om bankinspektionen beslutar att ett ärende som gäller förfarande som iakttas vid marknadsföring eller förvärv av värdepapper eller förbjudande av avtalsvillkor inte skall föras till marknadsdomstolen, har en registerad förening som bevakar placerarnas intressen rätt att väcka ärendet vid domstolen.

Föreslagen lydelse

6 b §

Ett ärende som skall behandlas i enlighet med värdepappersmarknadslagen och lagen om *placeringsfonder* blir anhängigt vid marknadsdomstolen på ansökan av bankinspektionen. Om bankinspektionen beslutar att ett ärende som gäller förfarande som iakttas vid marknadsföring eller förvärv av värdepapper, *en firma på främmande språk som ett utländskt fondföretag vid marknadsföringen av sina andelar använder i strid med 4 § lagen om placeringsfonder* eller förbjudande av avtalsvillkor inte skall föras till marknadsdomstolen, har en registerad förening som bevakar placerarnas intressen rätt att väcka ärendet vid domstolen.

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

3.

Lag**om ändring av lagen om värdepappersförmedlingsrörelse**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 17 § 1 mom. lagen den 26 maj 1989 om värdepappersförmedlingsrörelse (499/89) som följer:

Gällande lydelse

17 §

Utöver att förmedla värdepapper får ett värdepappersförmedlingsföretag

8) sköta de uppgifter som enligt lagen om placeringsfonder (480/87) hör till en förvaringsbank samt

Föreslagen lydelse

17 §

Utöver att förmedla värdepapper får ett värdepappersförmedlingsföretag

8) sköta de uppgifter som enligt lagen om placeringsfonder (480/87) hör till ett *förvaringsinstitut* samt

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning

4.

Lag**om ändring av värdepappersmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 kap. 1 § värdepappersmarknadslagen (495/89) av den 26 maj 1989 ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna stadganden

Tillämpningsområde

1 §

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna stadganden

Tillämpningsområde

1 §

Om sådan verksamhet där allmänheten erbjuds att delta i gemensamma placeringar i värdepapper stadgas i lagen om placeringsfonder (480/87).

Denna lag träder i kraft vid tidpunkt som bestäms genom förordning.

